

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Cumhurbaşkanı: «Demirel getir,
Başbakanlıkta yıpranmasın» dedi.
Gürsel — Uyusun da büyüsün, ninni!..

TÜRKİYE

İ

BANKASI

PARANIZIN
İSTİRBALİNİZİN
EMNİYETİ

Akbaba

Yıl: 43 Cilt: 8 Sayı: 10 • Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ • 4 Mart 1965

Seçim Hürriyeti!

DÖRT parti, sayın Ürgüplü'nün başkanlığında, bir köprü hükümeti kurdu. Bu köprü'nün ucu seçim alanına bağlıdır.

Seçim ne zaman?

Cumhuriyet Halk Partisi iktidarı - nedensiz bir iyimserlikle - A.P.'nin bütün direnişlerini kırarak bunu ekim ayına götürdü.

Şimdi ne olacak?.. Bakanlarına sekiz saatlik uykuyu çok gördüğümüz Türkiye'yi, günlük işleri yürütmekle yetinecek bir geçici iktidar elinde mi bırakacağız sekiz ay?

Siz, Ürgüplü kabinesinde kol-tukların çoğunu avukatların paylaştığına bakmayınız: Türkiye'nin davaları, gündeme alınmadan dosyalarında kalacaktır.

Türkiye'nin davaları!.. Onları saymaya Akbaba'nın sayfaları yetmez: Ev davası, köy davası, okuma davası, üniversite davası, orman davası, Kıbrıs davası, sağ davası, sol davası, hattâ spor davası!

Suat Hayri Ürgüplü dostumuzun aklından, tecrübesinden ve vatanseverliğinden beklediğimiz ilk iş, seçimlerin öne alınması için Büyük Millet Meclisine getireceği tekliftir.

Vatandaşlar sandık başlarına gelirler, oylarını verirler ve millî iradenin iktidara getireceği çoğunluk partisi, memleketin sekiz ay beklemeye dayanmaz işlerini, kendi görüşüne, kendi inancına göre ele alır...

Yalnız, bir ön soru üstünde duralım: Seçimleri öne almak, mutlu yarınları kavuşmamız için yeter mi dersiniz?

Anayasamızın «siyasî haklar ve ödevler» bölümüne bakıyorum. 55 inci madde: «Seçimler, serbest, eşit, gizli, tek dereceli genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre yapılır» diyor.

Eşit, evet.. Gizli, evet.. Tek dereceli, evet.. Açık sayım, evet... Ama seçimler serbest midir?.. Biz, seçmen vatandaşlar, istediğimiz, beğendiğimiz, güvendiğimiz adayı: «Sen benim vekilim ol» diye seçip Büyük Millet Meclisine gönderme yetkisine, gönderme özgürlüğüne sahip miyiz?..

Bir canlı misal alalım:

İstanbul kaç milletvekili çıkarıyor?.. Galiba otuz bir tane... Bir tarafsız vatandaş kapalı odaya girip listelere bakıyor: Hiç biri aradığı, istediği kişilerle silme değil... Ama, her birinde, gönlünün yattığı, aklının tuttuğu insanlar var. Kalem alıp, üstü damgalı seçim kâğıdına listelerden aldığı ve belki de kendinden eklediği isimleri yazarsa

güvendiği vekilleri seçmiş olacak...

Hayır, seçmen vatandaş bunu yapamaz!

Seçmen vatandaş, milletvekili değil, parti listesi seçmek zorundadır. Ya tüm Halk Partisini atacak sandığa, ya Adalet'i, ya Millet'i, ya Yeni Türkiye'yi, ya da Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisini!.. İçinde beğenmediğin de varmış, seçeceksin! Gü-

venmediğin de varmış, seçeceksin!.. Gönlün, sandığa atmadığın listelerdeki bazı adalara da takılı kalmış, hayır, yine seçeceksin!

Bir başka misal alalım: Diyelim ki, sayın İnönü vatandaşların beklediği bir bildiri yayımlayarak C.H.P. den çekildi ve bütün milletin İnönü'sü oldu...

Seçimlerde, tek başına adaylığını koyup, diyelim ki Anka-

ra'da, kendisini vatandaş oyuna sunuyor.

Ne olacak şimdi?..

Ankara 21 milletvekili çıkarıyor. Ben, parti listelerinden bir kişiyi silip yerine İnönü'yu yazamıyacağım...

Eğer, bütün Ankaralı seçmenler, mutlaka İsmet Paşayı seçmek için oy vermek isteseler, yapabilecekleri tek şey vardır: Yirmibir milletvekilinin yirmisinden vazgeçip sandığa yalnız İnönü'nün adını atmak ve koca başkentten tek mebus çıkarmak!

Siz bunu anayasamızın vatandaşlara verdiği «Seçim serbestliği» ile bağdaştırabilir misiniz?

Seçimler serbest yapılır demek, oy vermiye giderken yoldan çevrilmez, zorlanmaz, korkutulmaz, dövülmez demek değildir yalnız.

Seçimlerin serbest olması, seçmenin istediğini seçmekte serbest olmasıdır.

Seçim kanunu, anayasamızın verdiği bu «Serbest» liği elimizden almıyor mu bizim?..

Doğrusunu isterseniz, bu çerçevede içinde yapılan seçimlere «Tek dereceli seçim» bile diyemeyiz. Seçimleri, seçim gününden önce, partiler kendi aralarında yapıyorlar. Biz seçmen vatandaşlara düşen vazife, onların hazırladıkları listelerden birini kabul ve tasdik etmekten ibarettir!

İşte Türkiye'nin içine düştüğü çıkmaz budur. Bu yüzden ki, muhterem İsmet paşa, Dışişleri için kendi meclis kadrosundan aradığı bakanı bulamamış ve Feridun Cemal Erkin'i, dışarıdan almıştı. Yine bu yüzden ki, Ürgüplü kabinesinde, Adalet Partisi, Dışişleri Bakanlığına, kendi kontenjanından, meclis dışı bir büyükelçi, Millet Partisi de Bayındırlık Bakanlığına, yine meclis dışı bir yüksek mühendisi aday göstermek zorunda kaldı.

Seçim kanununun aksayan yönü, yalnız günün olayı olan bu saydıklarımız değildir. Yarın, liste başlarını tutacak partizanların, Büyük Millet Meclisini, devlet adamı vasıflarından yoksun bir ağız kalabalıkları çoğunluğu ile doldurduklarını düşününüz... Ne olacak o zaman?

Meclis dışından devşirilecek bakanların içlerindeki kompleks yenmeleri bir yana - çevrelerini saracak politika yamyamlarının saldırılarına dayanabileceklerini düşünmek bile, iyimserliği de aşan, hayal ötesi bir saflık olur!

Süleyman Demirel Başbakan yardımcısı oldu.

— Gazeteler —

Ürgüplü'nün sağ eli!

Yusuf Ziya ORTAÇ

— Hiç bit yarışı seyrettiniz mi?
Hayır, seyretmemişlerdi. Bit yarışı diye bişey duymuşlardı ama, nasıl bir yarıştı, bilmiyorlardı. İnanmıyorlardı bile böyle bir yarış olabileceğine. Lâf olsun diye söylenen bir söz sanıyorlardı bit yarışını.
— Siz seyrettiniz mi?
— Seyretmenin fâfı mı olur hem de çok seyrettim. Kendim de bit yarıştırdım...
— Nasıl oluyor, aman anlatsanız... nıza...

lar... Siz de bu düşüncede misiniz? diyor.
— Evet... diyorum.
Yine şerefe kadeh kaldırıyoruz. Benim kendiliğimden bişey söylediğim yok. Onlar söylüyor, ben de onaylıyorum. Ama doğrusu, içimden de «Yahu, artık halk uyanmaya başladı, bak şu insanlara, neler düşünmeye başladılar» diye de sevinmiyorum. Oysa beni, memleket hesabına sevindirenlerin hepsi de polismiş.
Meyhaneden çıktık. Ben, yarısı

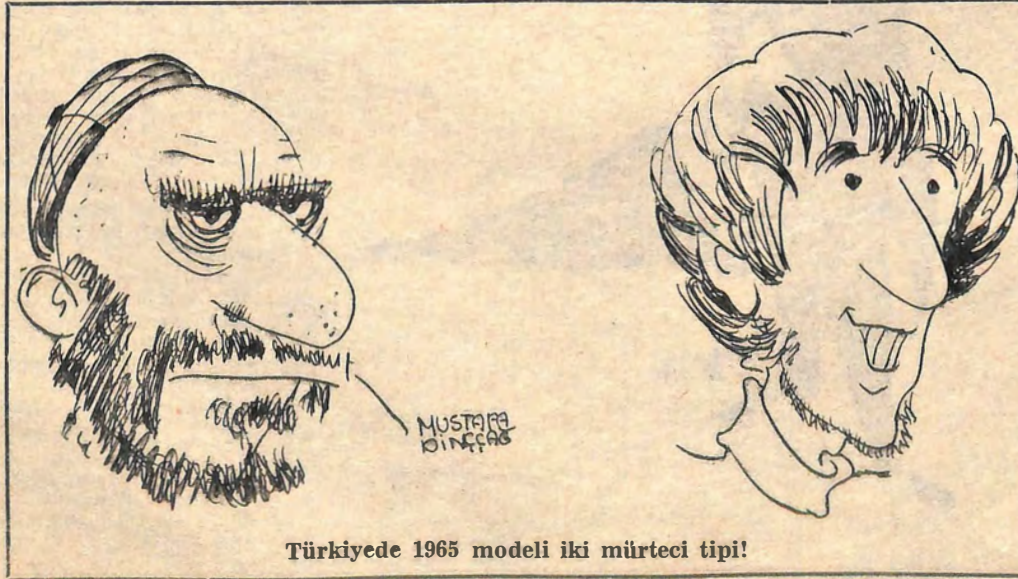

— İkinci Dünya Savaşının sonlarına doğru... Bir akşam bir meyhanede arkadaşlarla içiyoruz. Şimdi Başbakanın hükümet programı diye söylediği bazı sözleri, ben o gece meyhanede sarhoşlukla ağzımdan kaçırılmışım. Sarhoş olmasaydım hiç söyler miydim? Nasıl olsa yirmi yıl sonra Başbakan hükümet programı olarak söyleyecek, acelem ne? Sarhoşluk işte... Neyse efendim...
Meyhanede bulunan sadık yurttaşlardan biri, hemen karakola koşup, meyhanede bir adamın işçilerin sendika kurmaları gerektiğini söylediğini ihbar ediyor. Bu ihbar üzerine, beş on sivil polis meyhaneye gelip beni çeviriyor, başlıyorlar benimle kadeh tokuşturup konuşmaya. Benim onların sivil polis olduklarından haberim yok tabii... Demindenberi meyhanede kendi arkadaşlarımla bitürlü anlaşıyor, boyuna tartışıyoruz; oysa bu yeni gelenlerle birbirimize kaynaşıverdik.
Bir tanesi bana:
— Bu bizim hükümette iş yok, ha? Ne dersiniz? diyor.
Ben de ona:
— Çok haklısınız? diyorum.
Sonra şerefe kadeh kaldırıyoruz.
Başka biri:
— Zenginler işçileri sömürüyor-

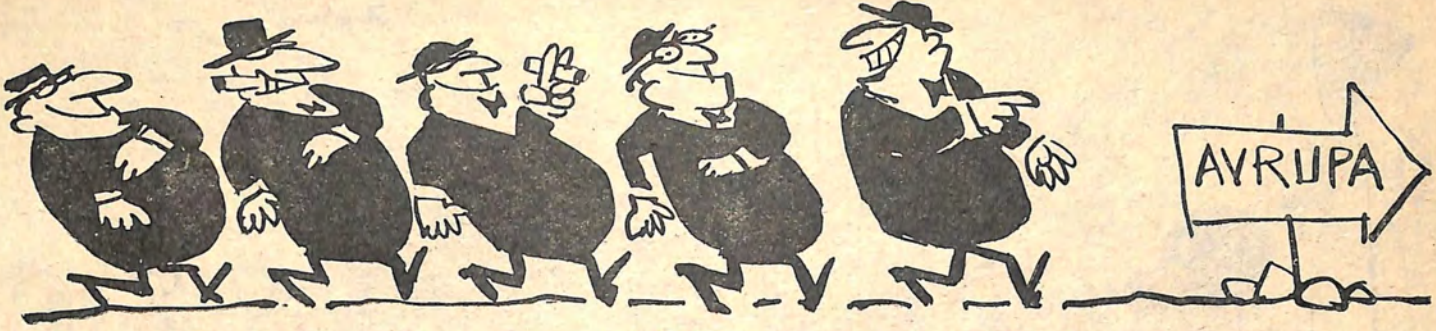
— içkidenise, yarısı da sevinçten iyice sarhoş olmuşum, sallanıp duruyorum. O sonradan meyhaneye gelip de çok iyi anlaştığımız adamlar, yuvarlanmıyayım diye koluma girerler sıkıca beni götürüyorlar. Ben:
— Zahmet buyurmayın, ben giderim... dedikçe:
— Hiç olur mu efendim... Biz sizi emniyetli bir yere koymadan bırakmayız... diyorlar.
—Yahu memlekette ne insan evlatları var, aşkolsun...
— Müsaade buyrun efendim, valahi ben giderim...
— Yooo, katiyen bırakmayız... Biz götürüceğiz...
Allah Allah... Bunlar beni götürüyorlar ama, ters yana gidiyoruz.
— Ben Kasımpaşa'da oturuyorum... Siz beni bırakın, ben burdan kendim giderim. Buraya kadar getirdiniz ya, eksik olmayın, çok teşekkür ederim...
— Biz sizi bu halde geceyarısı sokaklarda bırakamayız... Siz hele bu gece bizim misafiriniz olun da...
Ne iyi kalbli insanlar canım... Allah razı olsun... Memleket hakkınca çok iyi umutlara kapıldığımdan keyfimdən hafif hafif şarkılar da mırıldanıyorum.
— Gece vakti, ama sizinkileri de

rahatsız edeceğiz... Bana müsaade edin...
— Estağfurullah... Ne rahatsızlığı?.. Biz vazifemizi yapıyoruz... Siz bu gece bizde kalın...
— Üç onlar, bir de ben, dört... Bindik bir arabaya... Doğru İstanbul Emniyet Müdürlüğüne. Ben oralarını bilmediğim için, onların oturduğu apartmana giriyoruz sanıyoruz.
— Ooo, apartmanınız ne büyük-miş...
Merdiveni çıkıyoruz. İçimden «Benim de bu misafirperverliğin altında kalmamam gerekli ama, bu adamları benim iki küçük odalı bekar evimde nasıl ağırlyacağım?» diye düşünüp duruyorum. Onlar hâlâ beni kollarında merdivenden çıkarıyorlar. Bir ara:
— Arkadaşlar, valla beni çok mahcup ettiniz... dedim.
Ben bu sözü söylememle, sol yanımdaki:
— Yürü ulan şeyoğluşey! deyip de boş böğrüne bir dirsek indirince, ben basamaklara yığılaktım.
Yoo, buna eşek şakası derler hani... Arkadaşlık markadaşlık ama, ben sululuktan hiç hoşlanmam. Ama ne de olsa onlardan iyilik gördüğümde birden sertleşemedim de, hani onlar bana şakadan «şeyoğlu-

şey» deyince ben de altta kalmamak için, sözde yaptıkları şakaya gülmüşyere:
— Ulan yapmayın hergeleler... dedim.
Dememle yüzüme gözüme sille tokat, tekme inmeye başladı. Ondan sonrasını hayal meyal hatırlıyorum. Artık sarhoşluktan mı sızmışım, yoksa dayaktan mı bayılmışım, bilemiyorum. Sabahleyin erkenden uyanımdı ki, buz gibi taşların üstüne uzatılmışım. Yerimden kalkmaya çalıştım, nerde, kimıldıyamıyorum bile, turşu olmuşum. Zihnimi toparlamaya çalışıyorum: Meyhanede birileriyle arkadaş olduk, sonra beni onlar alıp misafir ettirdi. İyi ama bu ne biçim misafirlik canım...
Herhalde onlar da çok sarhoştular... Sarhoşlukla biz birbirimize girdik. Şimdi uyanırlar, özür diler, kahvaltılar getirirler...
Evet, bir posta daha dayak yiyecek kahvaltıda ettim. Sonra oradan savcılığa, oradan da cezaevine... Valahi, meyhanede bütün söylediklerim, şimdi Başbakanın hükümet programı olarak ilân ettiklerinin onda biri bile değil...
Cezaevini boyladım. Üstümde birkaç kurşun vardı. İlk günler iyi geçti. Ama para suyunu çekince, iyice tırlı kaldım. Gelenim, gidenim, arayanım, soranım yok... Benim gibi züğürtleri cezaevinde «Âdem Baba Koğuşu»na atıyorlar. Bu Âdem Baba koğuşunu anlatmaya kalksam, sabaha kadar bitmez. Yalnız şu kadarnı söyleyeyim, belki anlaşılabilirim.
Ben daha Âdem Baba Koğuşuna gitmemiştim. Bir gün cezaevinin orta bahçesinde geziniyoruz. Âdem Baba Koğuşunun penceresine dolmuş mahkûmlar, bahçede gezinen bir koğuş arkadaşlarına durmadan:
— Gelsene ulan... Hani on dakika gezecektin namussuz, bir saati bile geçti... Gelsene! diye bağırıp duruyorlar.
Neymiş, biliyor musunuz? Koca Âdem Baba Koğuşunda, yalnız bitek pantolonu varmış, bu pantolonu sırayla giyip bahçeye güneşlenmeye çıkarılmış. İçlerinden biri ayağına pantolonu giymiş, bir saatir dönmüyor koğuşa... Öbürlerinin de ayağında pantolon olmadığından, donla bahçeye inip, onu yakalayamıyorlar. Boyuna bağıyorlar, demir parmaklıklı pencerelerden:
— Ulan, sen bir daha buraya gelmiyecek misin... Nasıl olsa geleceksin...
İşte beni bu Âdem Baba Koğuşuna attılar.
Aklıma gelen, gelmeyen her türlü sefillik, rezillik orda...
O günlerde de bütün Türkiye'de tifüs salgını var. Hattâ hikâyeci Kenan Hulûsi'yle romancı İskender Fahrettin bile, o günlerde tifüse yakalanıp ölmüşlerdi. DDT de daha çıkmamış, bit ölüm saçıyor...
Her sabah kalkıyoruz ki, cezaevinde birkaç kişi tifüsten ölmüş. Ölüleri sedyeye koyup orta bahçeden geçiriyorlar. Tifüsten ölüm olmadığın gün yok. Bazı gün, on-onbeş kişinin öldüğü de oluyor.
Bu tifüs berbat bişey, akşamdan ateşi yükseliyor hastanın, sabahleyin bakıyorsun ölmüş...
Âdem Baba koğuşuna soktular beni, daha doğrusu itteler... Bakım, koğuştakilerin hepsi, birbirinin üstüne yığılıp toplanmış bişey seyreliyorlar. Ben de sokulup baktım, ama anlayamadım. Ordan birisine:
— Ne oluyor arkadaş? dedim.
— Bit yarışı... dedi.
Neee? Bit yarışı mı? Yahu, insanlar tifüsten kırılıyor, bunlar burda bit yarışı yapıyorlar.
Bu koğuştaki adamlar da çok lânet, ters insanlar; bunlara bişey de söylenmez. Konuşulabilecek gibi

Türkiyede 1965 modeli iki mürteci tipi!

— Haydi, arkadaşlar, biraz da Avrupada çöplenelim!..

gözüm keştiğim birine, bitté ölüm tehlikesi olduğunu anlatmaya çalıştım aklıma. Sakalları uzamış, ayağına kir rengi uzun paçalı bir don olan adam bana:

— Bu bitler hususî yarış için yetiştirilmiştir, bunlarda mikrop olmaz... dedi.

— Mikropsuz oldukları nasıl anlaşılıyor?

— Bunlar başka bitlerle temas ettirilmişler ki... Hususî surette bakılıp besleniyor, yetiştiriliyor...

Şimdi size bit yarışının nasıl olduğunu anlatayım. Yarış alanı iyice düz olacak. Döşemenin üstüne düz bir teneke koymuşlar. Tenekenin üstüne tebeşirle bir daire çiziliyor. Bu dairenin dışına, çok daha büyük bir daire çiziliyor. Yarışacak bitler, ortadaki dairenin içine aynı zamanda bırakılıyor. Tabii bitler yürümeye başlıyorlar. Dıştaki daireyi kimin biti daha önce geçerse o bit yarış kazanıp birinci oluyor, arkasından ikinci, üçüncü geliyor.

Tipki öbür koğuşlarda kumar oynanırken olduğu gibi, bit yarışlarında da bir manocu var. Koğuşun ağası olan manocu, hem de bit yarışlarında hakem görevini yapıyor. Yarışan bitlerin derecelerini o söylüyor; kimse ona karşı gelemiyor.

Koğuşta her isteyen kendi bitini yarışa sokuyor. Ama, bitini yarışa sokabilmesi için, yarışacak bit başına önceden bir parayı ortaya koymasına gerekli. Diyelim, her yarışçı bit başına, üçer lira. On bit yarışıyorsa, otuz lira ortada. Birinci gelen bitin sahibi, ortadaki paranın üçte biri olan on lirayı alıyor. İkinci gelen bitin sahibi, koyduğu paranın iki katını, yani altı lira alıyor. Üçüncü gelen bitin sahibi de, koyduğu paranın birbuçuk katını, yani dörtbuçuklira alıyor. Dördüncü gelen bitin sahibi, ancak koyduğu parayı geri alıyor, yani üç lirasını kurtarıyor. Geriye kalan paranın hepsi manocunun.

Bitlerini yarışa sokacak kadar parası olmayanlar da, yirmibeş kurusuna, elli kurusuna bahse giriyorlar. Hiç parası olmayanlar da, cezaevinde verilen günde bir tayını bahse yatırıyorlar. Manocu, bahse girip kazandıktan yüzde on manco alıyor. Paraları kendisi, tayınları da meydançı topluyor.

Manoyu toplayan koğuşun ağası «Anasını ş'apan Sülüman» adında biri. Bu adam, bıçak çekip zorla, kendi öz anasının koyununa girdiği için, ağır ceza yemiş, bu yüzden ona Anasını ş'apan Sülüman diyorlar. Anasını ş'apan Sülüman'ın da yarış bitleri var, o da bitlerini yarıştırıyor.

Koğuşa girdiğim zaman yarış bitmek üzereymiş. Yarış bitti. Kazananlar paralarını aldılar. Manocu, manosunu topladı. Kazanamayanlar, bitlerine sövdüler. Meydançı, üstünde yarış yapılan kirlî bezle, tenekeyi ortadan kaldırdı. İşte ancak o zaman beni gördüler. Koğuşlarına yeni bir adam gelmişti. Bana her «Geçmiş olsun arkadaşım»

diyene «Eyvallah, sağol arkadaşım» diyordum.

Biraz sonra koğuşun içinde herkes kendi dünyasına çekilince, sol gözü küçülüp leblebi kadar kalmış bir adam yanıma geldi, benimle konuşmaya başladı. Bu adamın «Mareşal David» denilen, kafadan sakat bir yahudi olduğunu sonradan öğrendim. Mareşal David demelerinin nedeni, dışardayken göğsünü nişanlarla, madalyalarla doldurmuş da ondan... Cezaevine girerken bütün nişanlarını, madalyalarını söküp almışlar. Ama Mareşal David, madalyasız, nişansız yapmadığından, Adem Baba koğuşunda da kirli, pis, yırtık pırtık min-tanının göğsüne gazoz kapakları, ipe bağlanmış şişe mantarları, tah-ta parçaları, düğmeler takıyordu. Mareşal David cinsî sapıkmiş; mezardan çıkardığı erkek ölümlerle yatarmış. Bir gece, yeni gömülen bir ölüyü mezarından çıkarmış, tabutu sırtlayıp götürürken yakalamışlar, cezaevine tıkmışlar.

Mareşal David, bütün dünyada kendi üstüne bit terbiyecisi olduğunu söyleyerek övünüyor. Eğer olimpiyatlarda bit yarışları da olsa, David de kendi yetiştirdiği bitleri olimpiyata sokabilse, dünya birincisi olacaktı.

— Öyleyse burdaki bütün yarışları sen kazanıyorsundur... dedim.

— Hayır... dedi.

— Neden peki?

— Onun sebebi var, söyleyemem...

Birden bana:

— Bitin var mı? diye sordu.

Cevap vermediğimi görünce:

— Üstünde bit var mı, çamaşırlarında? diye sorusunu tekrarladı.

— Sanmıyorum, dedim, çünkü daha birkaç gün önce karantina koğuşunda bizi hamama, elbiselerimizi de etive sokmuşlardı.

Mareşal David buna çok sevindi:

— Öyleyse sen temizsindir, dedi, benimle ortak bit yarışına var mısın?

— Bilmem ki nasıl oynanır?

— Ben sana öğretirim. Benimle ortak ol, sana ne dersem, sen onu yap, göreceksin, bütün yarışları benim bit kazanacak bu akşam...

O böyle söylerken, yeni bit yarış için meydançı ortaya bezi yayıyor, tenekeyi koyuyor, tenekenin üstüne de tebeşirle içiçe iki daire çiziyordu.

Mareşal David:

— Hadi, dedi, ikimiz için üç lira koy, göreceksin kazanacağız...

— Üç liram yok...

David çok üzüldü. Ama benim gerçekten üç liram yoktu, bütün param, birbuçuk liraydı, onu da harcamaya korkuyordum.

Heyecanla:

— Kazanacağız yahu, kazanacağız... diyordu.

— Param yok...

— Satılacak bişey yok mu üstünde... Görüyorsun, bende bişey yok, tırıl...

Ceket cebimdeki dolmakalemimi gördü.

— Satalım mı kalemi?

Kalemi verdim. Pencereden bahçedeki birine seslendim. Sonra kalemi ona attı. Az sonra kalem bir liraya satılmıştı. Dışardaki adam, koğuşun demir kapısı altından bir lirayı itti. Ben de meraklıydım. Eşarpımı da sattırması için verdim. İkibuçuk liraya da onu sattırdı.

Sonra bana:

— Gel buraya! diye beni koğuşun bir köşesine çekti. Kolunu açtı. Koltuk altına yakın bir yerindeki bağlı pis bezleri çözdü. Bezlerin altındaki yün içinden bir bit çıkardı, kocaman bir bit...

— İşte Macar, dedi, benim Macar bu... Macar kadanaları gibi olduğundan Macar adını taktım... Sen bu bitli tanımalısın. Öbür bitlerden ayırman için boyayacağım Macar'ı... Eline iğne batırdı. Çıkan kanla, Macar'ın sırtını kırmızıya boyadı.

— Artık şimdi tanırısın, dedi, bak kulağını aç, beni iyi dinle. Macar'ın birinci gelmesi senin elinde... Yarışan bitler birinci çıktığında çıkırlar mı, gözün bu bizim Macar'da olacak. Sen ne yanda durursan Macar o yana, sana doğru koşarak gelir. Bakın ki Macar'ın önünde başka bir bit var. O zaman, sen başka yana geç ki, Macar sana koşsun... Anladın mı?

— Anladım...

— Hay Allah!... Sana bu işin sırrını açıklamak zorundayım. Arkadaş, bu bit kısmı, temizlikten çok hazzeder. Sonra insan kokusunu hemen alır, pis insandan kaçır, temiz insana koşar. Herkes zanneder ki, bit pislikten hoşlanır. Hayır, temizlikten hoşlanır. Bin kişinin ortasına bir tek bit at, gider, arar tarar, hangisi temizse onu bulur... Çaktın mı dalgayı? Şimdi bu koğuşta senden daha temiz yok... Sen ne yana durursan Macar o yana koşacak. Ama ihtiyarladı zavallı... Bakın ki, başka bir bit bizim Macar'ı geçiyor, sana doğru koşuyor, sen hemen Macar'a yakın olan başka yana geç ki, birinciliği alsın...

Meydançı bağıyordu:

— Haydi, yarışa!.. Haydi yarışa!..

Biz de üç lirayı verdik. Oniki bit yarışa giriyordu. Ağa'nın işaretleriyle oniki bit, ortadaki küçük dairenin içine bırakıldı. Ben hayatımda böyle heyecanlı bir şey seyretilmedim. Her bitin sahibiyle, o bit üzerine bahse girmiş olanlar, avazları çıktığı kadar, bitlerin adlarını bağırtıyorlardı. Koşu atları gibi, her yarış bitinin ayrı adı vardı ve ordaki bitleri tanıyorlardı.

— Haydi sülüün!..

— Ulan, uçan ineeek!..

— Dayan kızım Peri!..

— Uç Martı, uç!.. Uç aman Martı!..

— Ulan halis kan yerli namus-suz, amma da gidiyor...

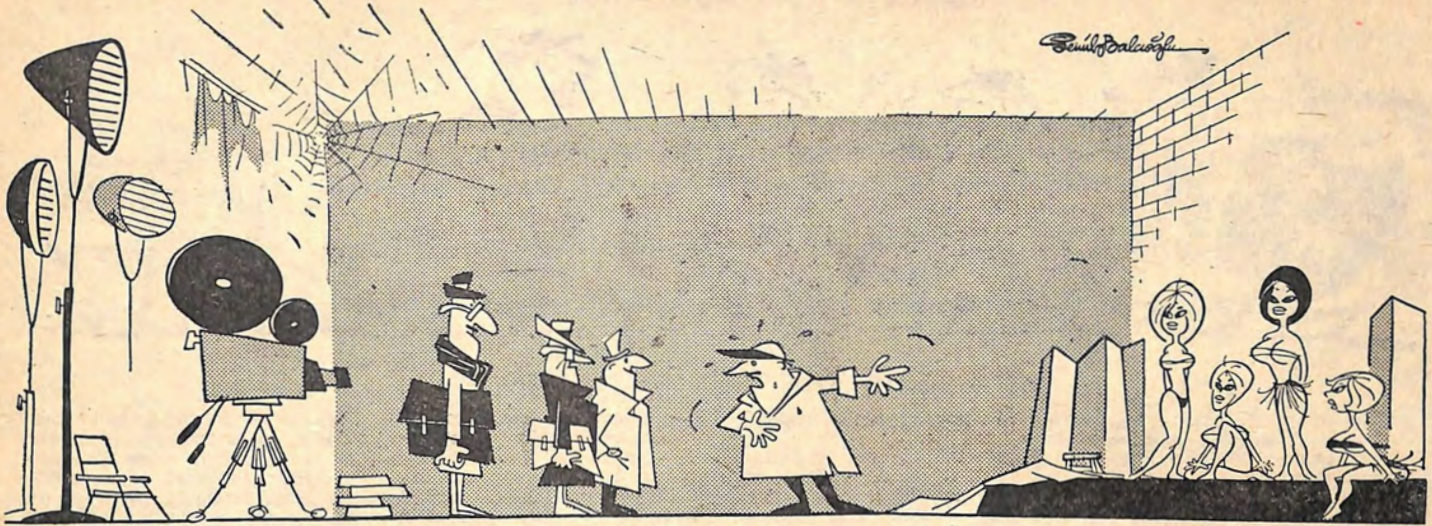
Benim gözüm bizim Macar'daydı. Üstündeki kan kırmızısından Macar'ı hemen tanıdım.

Küçük daire içine bırakılan bitler önce şaşkın şaşkın durdular, sonra kıpırdadılar, yine durdular. Sonra içlerinden biri, benim yönü-

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

İhtiyar cınar!

— İşte, varım, yoğun bunlar... İstedigine haciz koy âbiy!..

me doğru bir koşu tutturdu. Mareşal David:

— Karşıya geç! diye fısıldayıp itti.

Yerimi değiştirdim. Ben yerimi değiştirdim, önde giden bit durdu; sanki birisini ararın gibi olduğu yerde o yana, bu yana döndü. Yine bana doğru bir koşu tutturdu.

Benim gözüm Macar'da... Macar da bana doğru geliyor ama, döndü... Macar'a yakın olan bir yana geçtim. Bu sefer Macar önde geliyor. Dış daire çizgisine geldi gelecek... Derken, yaman bir bit, Macar'ı takti, ben hemen sola kaydım... Ben sola kayınca öndeki bit şaşaladı, durakladı... Mareşal David avaz bağırıyor:

— Haydi aslan Macar!..

— Yavrum Sülü...

Miknatis, demir tozlarını nasıl çekerse, bütün yarışan bitler bana doğru yelpazelenmiş geliyorlardı. Ama en önde bizim kanlı Macar... Macar birinci geldi, bize ortadaki otuzaltı liranın yarısı, onsekiz lirayı verdiler.

İkinci yarışa geçtik. Bu sefer on-dört bit girdi yarışa... Yine birinciliği Macar aldı...

O gece sabaha kadar bit yarışı yapıldı, Macar yüz liradan çok kazandı. Sabaha karşıydı, yarış bitti. Herkes kendi bitini alıp, koynunda ki yuvasına, sargılar altındaki yünlerin arasına koydu. Yarış bitleri, yünle yağlı deri arasında besleniyor-du.

Paraları Mareşal David'le bölüş-tük. David:

— Ben sana demedim mi, dedi, benim üstüme bit terbiyecisi yok-tur. Ben bitlerin ruhunu bilirim. Yalnız sen kirlenmemeye dikkat et...

Biz hergün bit yarışında para kazanıyorduk. Eroin içkicisi olan David, parası olduğundan bol bol eroin alıp içiyordu.

Benim asıl şaşıtığım, Âdem Baba koğuşundaki çıplak adamların neren para bulup da bit yarışını oynadıklarıydı. Sanki bu koğuş bir darphaneydi.

O koğuşa girdiğim dördüncü gündü. Yarışlarda bitler, artık eskisi kadar hızla bana doğru koş-muyorlardı. Mareşal David,

— Artık sen de kirleniyorsun... dedi.

Ama ağır da olsa, yine bana doğ-ru geliyorlardı.

Her seferinde Macar'ın yarışı kazanmasına, Anasını Ş'apan Sülü-man'ın çok canı sıkılıyordu. Koğuşta bit satışı da vardı. İyi koşan

Ankara Mektubu

-----NİMET ARZIK-----

Sirk. baro ve ötesi...

Rus komşumuz bize bir sirk kiralyormuş. Gönüllü kiracılar çıkmış sirk talip, kimi günlüğüne 3 bin liraya, kimi günlüğüne on bin liraya, kimi günlüğüne yirmi bin liraya...

Sirk bunca kârlymış meğerse. Halbuki hiç öyle gözükmyor-du bana şimdiyedek... Size?..

Sonunda kiralannmış Rus sirk, filiyle, hortumuyla, arslanıyla, kaplanıyla, yılanıyla. Kime mi?.. Bir baro mensubuna! Adı mı?.. Ekrem Bayazid diye rivayet olunur. Kemali Bayazid'in yeğeni olduğu rivayet olunur. Dünya rivayet dünyası!

Yani Kemali Bayazid'in yeğeni olursa insan sirk kiralyamaz mı?.. Yooo, kiralara, daha kolaylıkla, daha kolaylıklarla kiralara hem de!.. İnsan mesela, bir bina katını kiralarken bile tanıdığını tercih ediyor, kocca bir sirk için hadi hadi!

Yalnız avukatlıkla sirk oynatıcılık arasında köprü kurama-dım... Eh, Kemali Bayazid âbimiz kiralasa daha bir yakıştırdı ha-ni: Canbazlıkla politika ne de olsa yakındır birbirine!..

Ben bu köprü arama derdinden ölecek, hep uçurumlara eği-liyorum; «köprü var mı?» diye, hep uçurumlar... Bu işin bir ö-tesi var, onu yazmıyacağım henüz!.. Uçuruma eğiliriz dedikse, o kadar da eğilemeyiz, eğitmezler bi'kere.. Tepetaklak düşmeme-miz için!

Valla billâ İngilizce kitapta:

İngilizce olduğuna göre, o kitabı muhakkak okumuştur Sü-leyman Demirel dostumuz. Biliyorsunuz toplumca, İngilizce oku-muşluğu var çünküm...

Bir demokraside bir kabine nasıl kurulurmuş. O kuruluşa ait bir pasaj var İngilizce kitabın içinde.

Bir parti iktidara gelmiş. Başbakan diye hü-kümetin başına çömetirmiş. O Başbakanı da, bakabilirdi kadar etrafına bakarmış, ve üç çeşit insan arasından seçermiş kabine-sini. Amaan şu İngilizlerin ne az çeşidi varmış!

Bir: Parti kodamanlarından seçilmesi gerekenlerden. İki: Her kabinenin bir merakı varmış kamu oyuna karşı. «Genç kabine» geçinmek. Onun'çin iki üç büyü bir türlü terliye-memiş bulunurmuş yârandan, kabineye genç sıfatı yakıştırarak kadar genç!

Sonracığıma, eğer, bir iki yer kalırsa, onlar da ehliyetlilere ayırmış, ehliyetliler güvenmesin diye!

Bu üçüncü noktadan ötürü hiç olmazsa, görüyorsunuz ki, gerçekten bu satırları sahiciyetten yazan İngiliz!.. Döpedüz, ap'ava-nak İngiliz!.. Ehliyet mi?... Ha ha!.. Hiç gülesim yoktu!.. Şu ehliyet beni güldürdü!.. Döpedüz ap'avanak İngiliz bunu yazan!

«Çok alışmıştım da!..»

Nice seneler önce bir seçim arifesiydi. Bir milletvekili adayı alımlı hanımcı, pırlı pırlı yanan kalbini ortaya döktü:

— «Çoook seçilmek istiyorum... Bu hayata çok alıştım da!» Ömrümde bir politikacıdan bu kadar içten, bu kadar sempa-tik bir itiraf duymuştım! Beylerden alışık olduğumuz saygide-ğer formül:

— «Benim endişem... Millete istediğim kadar, istediğim gibi hizmet edememek... Yoksa, milletin sinesine dönmek benim için en büyük şeref» dir!

Ağızlar bunu söylerken, bir kutunun kapağını açar gibi, şuur-altlarını açsak, duyacağımız:

— «Çoook seçilmek istiyorum, bu hayata çok alıştım da» de-ğil midir? Bunca içtenlik çok güçlülerin yapabileceği şeydir, çok güçlülerin.. Erkek adamların işidir... Yani... Yani hanımların!..

bitler pahalı satılıyordu.

Anasını Ş'apan Sülüman:

— Ulan David, sat şu Macar'ı ba-na... dedi.

— Satayım Ağabey...

Bunlar sıkı bir pazarlığa girişti-ler. Vur aşağı, tut yukarı, elli lira-ya uyuştular. Anasını Ş'apan Sülü-man, elli lirayı saydı, Macar'ı aldı. Ağa olduğu için, yarış bitlerini ken-di üstünde beslemey, ya meydançı-nın, ya başka bir çocuğun üstünde beslerdi. Macar'ı meydançı aldı, ö-zenle koltuk altındaki yünler arası-na yerleştirdi.

Mareşal David bana:

— Şimdi yeni bir numaramız var, dedi, bu sefer Macar artık birinci gelemeyecek... Bak ne yapacaksın? Sen bu sefer, yanlarda durmaya-caksın, yarış çizgilerine eğilip tepe-den bakacaksın... Anladın mı? Bit-ler senin kokunu alıp, başka yana gidemeyecekler...

Yarış başladı. Meraşel David bu sefer Tazi adlı başka bir bitini ya-rışa soktu.

Ben yarışan bitlerin tepesinden eğilmiş bakıyordum. Bitler iç daire-de durdular. Boyuna kıvranıyorlar. Çünkü bana doğru gelmek istiyor-lar. Ama kanatları olmadıgından uçup gelemiyorlar. Hele Macar, bo-yuna kıçını döndürüyor. Öbür bit-ler iç daireden çıkıp, yavaş yavaş yürümeye başladılar. Macar iç dai-rede çıkıyor bile...

Anasını Ş'apan Sülüman hırsın-dan deli olacak:

— Ulan Macar, namussuz Macar... Yürüsen alçak cibilliyetsiz!.. diye bağırıp, yırtıp duruyor.

O gün dört yarış yapıldı, dördün-de de Macar iç daireden bile çıkmadı. Deliyse dönen Anasını Ş'apan tırnağıyla bastırıp Macar'ı dümdüz etti.

Bu cinayetle sonra çok tüzlen Mareşal David:

— Hayvanın kanına girdik, dedi.

— Peki, neden kimildamıyordu be David?..

— Nasıl kimildasın yahu, görme-din mi karnını nasıl şişti, hayvan karnını taşıyamıyor ki... Yarıştan önce bit aç bırakılır. Ben Macar'ı iyice doyurmuştum. Sen tepeden eğilmişsin, hayvan zorlanıyor, uça-mıyor. Karnı şiş, yürütmüyor... Gitti bizim Macar...

O günden sonra da bit yarışları-nın eski heyecanı kalmadı, çünkü artık ben de onlar kadar kirlenmiş-tim, bitler bana eskisi gibi hızla koşarak gelmiyordu.

Aziz NESİN

PAZARTESİ :

Üçüncü koalisyonun defteri de kapandı. Gelsin şimdi dördüncü koalisyon...

Türkiye pek sık kabine değiş-tirmeye başladı. Bu iyi midir, kötü mü bilemeyiz. Atalarımız: — Nerede hareket, orada bereket... demişler.

Ama bakanların gitti-geldi levhası gibi sık sık değişmesi bereket işareti midir? Göreceğiz.

Yaşadıkça çok şeyler göreceğiz. Dün Bakan olanlar, bugün Bakan olmadıklarını gördüler. Hepsine Tanrı selâmet versin. Bakanlık koltuğundan düşer düşmez unutulacaklarla, düşmeden unutulular var işlerinde...

Hayyam diyor ki:

Ha Belh'te ölmüşsün, ha

Bağdat'ta hepsi bir,

Kadeh doldu mu, acı da

olsa içilir.

Keyfine bak, çok aylar

doğmuş batmış sensiz,

Sensiz daha çok ayların

ondördü gelir.

Bu halk çok Bakan gördü. Da-

ha da görecek... Ta ki Bakanlar

halkı görünceye kadar...

SALI :

Akşam gazetesi faydalı bir iş yapıyor. Ucuzluk kampanyasına girişti. Nasıl yürüyecek bu kampanya? Okurlar Akşam gazetesi alıp gazetede yayınlanan kuponları biriktirecekler. Ve sonra bu kuponlarla belirli mağazalardan alışveriş ettiklerinde tenzilâtli fiyatlarla mal alacaklar.

Her şey iyi ve güzel ama, hesaplarda ufak bir yanlışlık var. Akşam şöyle bir ilân yayınlamış:

— Bir Akşam alan bir lira kazanıyor.

Acaba?

Akşamın fiyatını hesap edersek -ki yirmi beş kuruştur- ve liradan düşersek, şöyle ilân etmek gerekli:

— Bir Akşam alan yetmiş beş kuruş kazanıyor.

Eh, yetmiş beş kuruş da az şey değil. On Akşam alan yedi buçuk lira kazanacak.

Yüz Akşam alan yetmiş beş lira kazanacak...

Acaba bu arada Akşam ne kazanacak?

Ne kazanırsa kazansın, o da ucuzluğa dahil galiba...

ÇARŞAMBA :

Türkiye'ye bir İngiliz gelmiş. Türkiye'ye çok İngiliz geldiğinden ve hattâ Türkiye'de çok İngiliz oturduğundan bunun bir olağanüstünlüğü yok.

İlgi çekici taraf gelen bu misafirin 48 adet Rolls-Royce otomobilini her hafta eşekle teftiş

edişi imiş. Bu zengin İngiliz, Londra yakınındaki bir kasabada oturur ve bu teftişini her hafta başı tekrarlar.

Otomobil teftişinde merkep kullanan bu şakacı İngiliz bize bir gerçeği de anlatmış oluyor. Eşekler, yalnız müdür, genel müdür, genel başkan olmuyorlar, işte bazan böyle müfettiş yardımcısı rolüne de çıkıyorlar demek.

Eşekliğin el üstünde tutulduğu bir dünyada yaşadığımızdan buna şaşmadık. Demek ki İngilterede bile böyle... deyip de telli bulalım. Şu eşek yaman hayvan yalnız deve kervanının başına geçmiyor, arasıra böyle Rolls Royce kervanını da teftiş ediyor.

PERŞEMBE :

Madem eşekten söz açıldı. Bu sevimli hayvandan biraz daha konuşalım. Eşek güzel, halim, selim bir hayvandır. Ama eşeklik iyi bir şey değildir. Bizim atalarımız da eşek hakkında iyi şeyler söylememişler. Yani zavallı eşek büyüklerimizden de bonservis alamamış. Demişler ki eskiler:

— Eşek at olmaz, ciğer et olmaz.

— Eşek baş olunca encam

hayr olmaz.

— Eşek yine o eşek ama çulu

değişmiş.

— Eşeğe altın semer vurulsa,

eşek yine eşektir.

— Eşeği bağla, işini sağla.

Fakat bütün bunların içinde bir tanesi var ki bir büyük gerçeği pek güzel ifade ediyor:

— Eşeğin hesabı başka, eşek-

çinin hesabı başka.

Ve şahane bir tanesi daha:

— Eşeğin semeri kendine yük

gelmez.

CUMA :

İstanbul'a Hilton'a dört dil bilen bir papağan misafir gelmiş. Hürriyet gazetesi yazıyor. Jo-ko (papağanın adı Jo-ko)

Fransızca, İngilizce, Japonca ve Lingola (Kongoda konuşulan bir dil) tekellüm eder imiş.

Türkiye'ye ayak basar basmaz da Türkçeyi öğrenmeye başlamış. Sağa sola «Merhaba»yı savuruyormuş.

Bu papağan anlaşılan pek istidatlı. Ama bildiği dil konusunda

gelin biz size bir fıkra anlatalım:

Kompartımandaki geveze adam, karşısında oturan ve elindeki Fransızca gazeteyi okuyan baya:

— Beyefendi herhalde çok iyi Fransızca biliyorsunuz?

— Si... der Fransızca gazete okuyan.

— Oyleyse İspanyolca da biliyorsunuz.

— Yah... der gazete okuyan.

— Bravo, Almanca da konuşuyorsunuz.

— Yes... der gazete okuyan.

— Ama siz benimle alay mı ediyorsunuz?

Gazete okuyan Türkçe cevap verir:

— Evet.

CUMARTESİ :

Dünyanın en zengin ülkesi Küveyt'tir. Bu petrol şeyhliği dünyanın en zengin, ama geri ülkelerinden biridir. Geçen yılın ortalarında Küveyt'te içki yasağı yürürlüğe girmiş. Ama içkiciler ne yapsınlar? Bu sefer traş kolonyası, losyon, ham alkol, ispirto içmeye başlamışlar. Akşamcılar zehirlenerek ölmeye başlayınca da hükümet düşünmeğe başlamış «Acaba alkol yasağını kaldırayım mı?» diye...

İçki yasağı dünyanın hiçbir yerinde yürürlüğe konamamıştır. Küveyt Şeyhliğinde de yürütmeyeceği muhakkak. Ancak bu arada içki uğruna zehirlenip ölenler de bütün akşamcılar uğruna şehit olan fedakâr sarhoşlar gibidir.

Şair:

İçmeden sarhoşum ben,

Aylırım her kadehi devirdik-

çe... diyor.

Küveytli sarhoşlar ham alkol içip zehirlendikçe, içmeden sarhoş bir hükümeti ayıltacaklar. Aklı başında olan hükümetler içki yasağının yürütmeyeceğini tarihe bakıp anırlar.

PAZAR :

Son Havadis yazıyor: Piyasada satılan çay paketlerinden son günlerde çay yerine nohut ve talaş çıkıyor.

Adam corbanın içinden çıkan paçavrayı garsona gösterip:

— Bu ne, demiş, corbadan pa-

çavra çıktı.

Garson pişkin:

— Ya ne beklüyordun bey, di-

ye cevap vermiş, ipekli kumaş

mu çıkacaktı!

Çelebi böyledir bizde bu iş-

ler... Ekmekten ip çıkar, çaydan

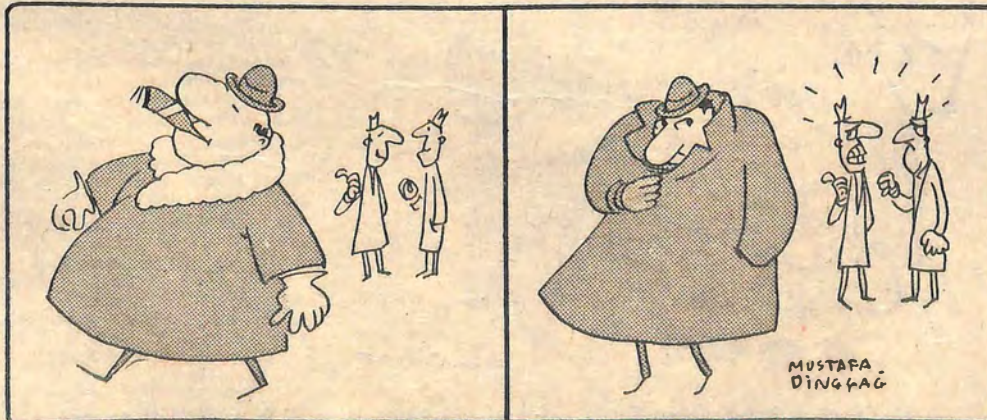
nohut çıkar.

Peki çare?

Çare galiba çayı da pirinç gibi

ayıkladıktan sonra pişirmek.

Bir ressam, evi ile atölyesi arasında telefon yerine güvercin kullanıyor. — Gazeteler —

Batıda: Servet sahibi

Bizde: Servet sahibi

Yazısız

Mukaddes, başını sallıyarak tasdikledi. O vakit Rabia hanım, Mukaddes'in uzandığı minderin üstüne ok gibi fırladı:

— Aman Yârabim.. Allah düşmanıma vermesin, dedi. Fare miydi sahiden?..

— Eğer yalanım varsa, bir dilim ekmeği gâvur çıtı kapısını dilemeyeyim..

Rabia hanımın sinirleri boşanmıştı. Dışarıya seslendi:

— Heriiiiif herif!.. Çabuk gel buraya..

Remzi kafasını uzattı kapıdan:

— Sen mi çağırıyorsun anneciğim?..

— Gel içeriye de, o uzun kulaklarınla duy.. Fareler sarılmış evi.. Bunlar da mı başımıza gelecekti?..

— Anneciğim, iyi anıyamadım vallahi.. Ne olmuş?.. Fare mi çıkmış yoksa?..

— Hem de ne fare.. Kedi kadarmış..

Kız, söze karıştı:

— O kadar büyük değil anneciğim.. Fındık faresi..

— Fındık, mındık.. Fare değil mi nihayeti?.. Milyon verseler ben bu evde oturamam artık..

— Nereden çıkmış?.. Söyleyin bakayım bana..

Mukaddes, kesik kesik anlatmaya çalıştı:

— Ben mutbaktaki ceviz içi döğerken.. Aman Allahım.. Ayağımın üstüne bastı da..

— Ne tarafa gitti peki?..

— Havagazi fırınının arkasına saklandı.

— Şimdi orada mı?..

— Ne bileyim ben?.. Belki de oradadır..

Remzi, müthiş öfkelenmişti bu işe:

— Vay namussuz fare vay, dedi.

Vay alçak oğlu alçak vay.. Aile düşmanı deyyus oğlu deyyus vay.. Bir yakalarsam, bakın ben onu ne yapacağım..

Mutbağa doğru seğırtti. Rabia hanım da, fare lâfı olunca, Mukaddes kadar dehşete düşüyordu. Minderin üstüne bağdaş kurup büzüldü:

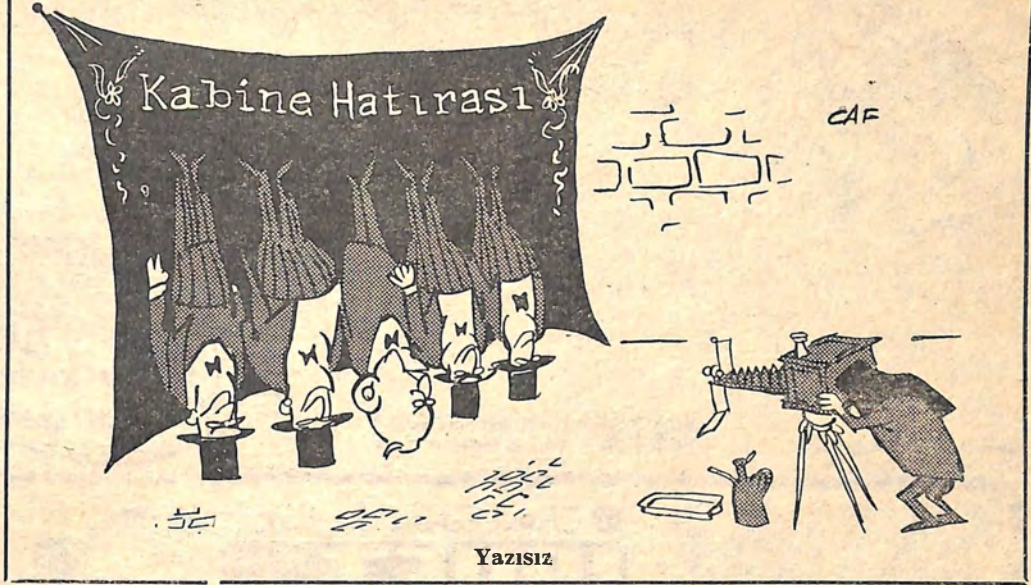
— Olmaz kızım bu iş, dedi. Bu herife biz ne kadar iyi muamele edersek, o da bizim başımıza binmiye kalkıyor. El herifi demişler adına.. Biz böyle bir hayata lâyık mıyız?.. Bir evin içinde, fare de ne demek oluyormuş?..

— Valla bilmem ki anneciğim.. Nereden de çıktı kâfir?..

— Çıktısı mıktısı yok bu işin kızım.. Korkudan boynumda sıraca çıktıktan sonra, ne yapayım ben o damadı?.. Ben, rahmetli efendi babanın zamanında, fareli ev nedir, bilmezdim. Seni bu herife verdikten sonra, elbet fare de çıkar, akrep de çıkar.. Çünkü herifte meymenet yok. Sen bundan boşan kızım..

— Anneciğim, öyle söylüyorsunuz ama, boşandıktan sonra nasıl geçineceğiz?.. Senin üç aylığın yeter mi bize?..

İnönü istifa ettikten sonra bakanlarla hâtıra resmi çekti. — Gazeteler —

Yazısız

— Ayol ben sana, haftasında, birbirinden zengin, bir düzüne koca bulmazsam, bana da Gelincik filizi, Şerbetçilerin Çifte Sakızlı Rabia'sı demesinler. Ben her şeye katlanırım ama, bir işin içine fare karıştı mıydı, o iş orada biter.

Bu sırada, mutbak tarafında büyük bir gürültü oldu. Peşpeşe sıralanan darbelerin sesi duyuldu. Rabia hanımla Mukaddes, başlarını o tarafa çevirip kulak kabarttılar. Damad, burnundan soluyarak homurdanıyordu:

— Seni alçak seni!!!.. Seni aile düşmanı seni!!!.. Al bir tane daha.. Bir daha al.. Haah.. Zıbardın mı kâfir?..

Kadınların yüzlerinde, yumuşak bir gülümseme, tatlı bir umut belirdi. Damad, mutbaktan sesleniyordu:

— Müjdeeeee!.. Mukaddes müjdeeeee!..

Rabia hanım, merakla o tarafa doğru bağırdı:

— Ne oldu ayol?..

— Ne olacak anne?.. Lâyük olduğu âkıbeti buldu. Başkalarının telâş ve heyecanını mucip olanlar, ergeç hakkın ve hakikatin çelik pençesinde ezilirler.

— Ne yaptın damadım?.. Söyle..

— Duvarın dibine kıştırıp, terlikle öldürdüm şerefsiz, vicdansızı.

— Ay, sahi mi söylüyorsunuz?..

Remzi, elinde terliğinin teki, nefes nefese odaya girdi:

— Eğer yalanım varsa, Allah beni kahretsin..

— Öldürdün mü bari hınzır?..

— Hem de nasıl.. Pestil ettim..

— Aman pestil deme şuna.. Pestil de yiyemiyeceğiz artık..

— Geberdi nihayet..

— Hiç kımıldamıyor mu?..

— Kımıldıyabilir mi canım?.. Gelip baksanıza..

— Aman Allah göstermesin..

— Ön ayakları ileriye doğru uzanmış, arka ayakları büzülmüş, kuyruğu dümdüz, başı yana yatık..

Ağzının kenarından hafif bir kan şeridi sızıyor alçağın..

— İyice ölmüş mü bari?..

— Canım, ilk terlikte hâpı yutmuştu zaten.. İkinci, üçüncü, beşinci, onuncu darbeleri de vurdum ki, bir daha kımıldayamasın..

— Ruhunu teslim etti mi iyicene?..

— Etti..

— Oh çok şükür Rabbim, bize bu günleri de gösterdin.. Baka, sana şimdi bir şey söyleyeyim Remzi efendi oğlum..

Eğer ki sen şu fareyi bulup da gebermeseydin, işler çok çatalaşacaktı kör olayım.. Ama, madem ki ailen ve ailenin annesi için bu fedakârlığı yapmış bulunuyorsun, ikimizin de gözüne girdin artık.. Cenâbı Allah da, senin göynüne göre versin..

— Teşekkür ederim anneciğim.. Bu benim vicdanî vazifemdi zaten..

O sırada sokak kapısı çalındı. Remzi, elindeki terliği yere bırakıp kapıyı açmaya gitti. Gelen, kapıcı idi:

— Benim, dedi. Çok patırdı gelmiştir de sizin dayreden, sormıya gelmişem..

Rabia hanım yerinden fırladı. Kapıya kadar koşar adımla gidip kapıcıyı gülererek karşıladı:

— Ayol Kâzım efendi, sorma, dedi. Bizim damad, öyle bir iş yaptı ki, bayılırsın vallahi..

— Ne yapmıştır hanumefendi?..

— Biraz önce bir fare öldürdü, görmeliydin.. Vura vura vura, farenin canını alıverdi..

— Afferüm begim..

— Yalanım varsa kör olayım.. Hem de birinci vuruşta fareyi yamıyassı etmiş. Ondan sonraki vuruşları, işi sağlama bağlamak içindir..

Öyle değil mi Remzi?.. Anlatsana canım..

— Tabii öyle anneciğim.. Sen anlatıyorsun ya işte..

— Ondan sonracığıma Kâzım efendi, o pis fareyi hâk ile yeksân edip bırakmış..

— Maşallah begim..

— Aaaaah ah.. Hem de ne maşallah.. İnsanın böyle arslan gibi damadı olduktan sonra, vallahi her yere göğsünü gere gere gider..

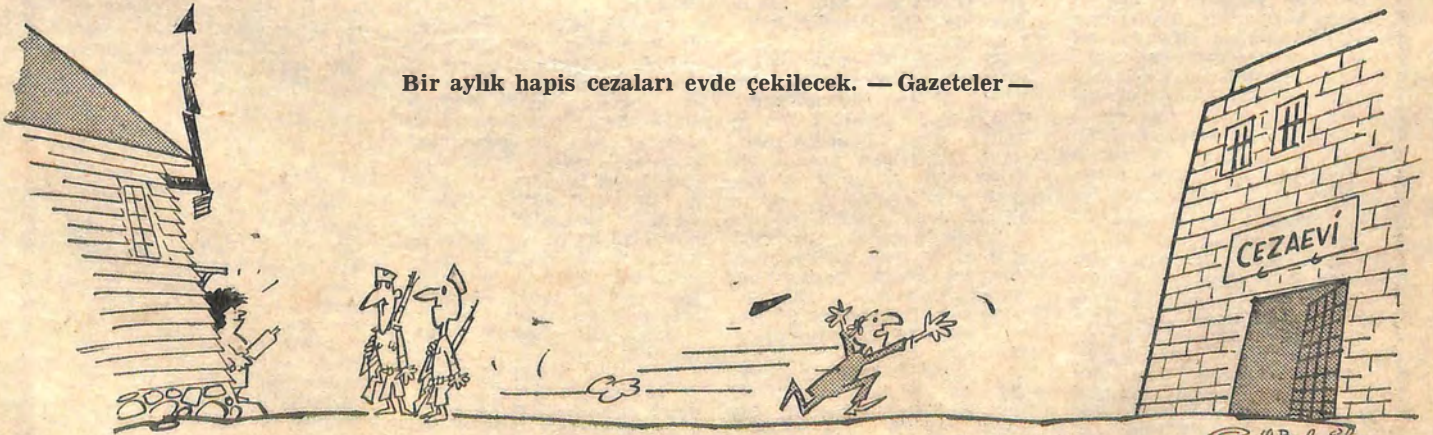
— Sizin beg, bu sefer seçime girecek midir?..

— Bak iyi hatırlattın.. Eğer ki o girmek istemesse bile, ben muhtara zorla yazdıracağım. Neden dersin, evine karşı bu kadar iyilik eden bir insan, mebus olduktan sonra, kim bilir memleketine de nasıl hizmet eder?.. Öyle değil mi Kâzım efendi?..

— Helbette Hanumefendi.. Bu memleket her mepus, sizin beg gibi bir fare öldürse, memleket valaha cennete döner..

Adnan VELİ

Bir aylık hapis cezaları evde çekilecek. — Gazeteler —

Yazısız

Falih Rıfkı — Ne yapıyorsun Bedii?..
Bedii Faik — Şeytan taşıyorum üstat!

HEYECANLAR, üzüntüler ve endişeler içinde geçirdiğim o bir haftayı unutamayacağım. Kendimi hâlâ mânen, maddeten yorgun hissediyorum. Vakıa misafir ağırlayan herkes az çok yorulur, fakat benimkine alelade misafir demek mümkün değildi. Çünkü evvelâ ecnebi idi, sonra milyarderci, daha sonra da kaprisli, sinirleri bozuk, delişmen bir ihtiyardı ve benim kendisiyle isim vardı. Sinirli olmasına ben de sinirliyim ama ne yaparsınız ki son derecede sakin, soğukkanlı ve güler yüzlü görünmek mecburiyetinde idim. Nasil olmayayım, misafirim Alman ağır sanayiinin liderlerinden bir fabrikatördü ve ben kendisini Türkiye'de temsil ediyordum. Yani onu İstanbul ziyaretinde memnun bırakmak boynumun borcu idi. Çünkü fabrikalarının mamulleri dünya yüzünde öylesine kapışılıyordu ve müşterileri arasında Türkiye o kadar küçük bir yer işgal ediyordu ki bu adamın İstanbul ziyaretinden memnun kalmayarak «Size mal vermiyorum» demesi işten bile değildi. Üstelik ben kendisine şirin görünüp aramızdaki birkaç pürüzlü meseleyi lehime halletmek de istiyordum.

Her H. Müller, Almanyadan gelirken, yanında bulunup yardım etsin diye, fabrikalarında çalışan bir Türk mühendisini de beraberinde getirmişti. Bu genç daha hava meydanında kulağı-mı büktü:

— İhtiyar, Türkçeyi az çok anlar ve dilinin döndüğü kadar konuşur da... Bir senedir ders alıyor. Sonra son derecede mütecessistir. Bunları üçümüz bir arada bulunurken boş bulunup da bana hitaben ağzınızdan bir şey kaçırmasınız diye söylüyorum. Hususi hayatında çok hasis ve hesabidir. Aldatılmaktan hattâ buna teşebbüs edilmesinden son derecede sinirlenir. İstanbul esnafının, şoförlerinin halleri malûm... İyisi mi gezmelerinde ve mübayaalarında bütün hesapları siz görünüz. Almanyaya dönünce mahsubunu yaparız. Haaa çok mühim bir nokta daha: Türkiye'yi mamur, işleri yolunda, yarınından emin, halkı doğruluktan ayrılmayan bir memleket olarak tanıyor. Bu kanaatinin takviye için elinizden geleni yapmalısınız. Menfaatiniz bunu icabettirir. Almanızı tabii olan tedbirlerle rağmen baktınız ki bir şey sinirlendi, derhal bahsi değiştiriniz. Bir vesi-

● Cevat Fehmi Başkut

IBRET AYNASI

Söyleyemezdik ki...

lesini bulup başka şeylerden, meselâ edebiyattan falan bahse başlayınız. Fabrikaları dışında en büyük merakı edebiyattır. Bilhassa eski Rus edebiyatına bayılır. Meselâ Çehov'un hayranıdır.

Bu tavsiyeleri tabii kelimesi kelimesine ezberledim. Fakat tatbik edilmeleri bazen pek zor oldu, bazen de kötü tesadüflerin tesiri ile imkânsız hale geldi.

Evvelâ şoföründen tutun da içbedesten'deki esnafına ve pavyondaki garsonuna kadar Almanı görenlerin hepsi başımıza belâ kesildiler. Hepsi bizi korkunç şekilde kazıklamaya kalkıştılar. Ben de kâh teessüfle başımı sallayarak, kâh dişlerimi gıcırdatacak bütün istenen paraları ödedim. Pazarlık etmeye dahil kalkışmadım. Çünkü yaparsam ihtiyarın işi çakmamasına, kazıklanmak istendiğini anlamamasına imkân yoktu. Bu yolda prensip kararına vardıkdan sonra rahat ettim. Ettim ama duyduğum rahatlama hissi yalnız bu konuya münhasır kaldı. Ondan sonra başıma işler açıp bana acele terleri döktüren asıl mesele, ihtiyar fabrikatörün bitip tükenmek bilmeyen tecessüsü meselesi başladı.

Bir sabah Hilton'un alt kat salonunda vatandaşım genç mühendis ile birer koltuğa kurulmuş, sohbet ediyorduk. Her H. Müller, daha odasından inmişti. Muhatabıma rüşvetin bir kısır cahil memurlarımız arasında nasıl yayıldığını, bunların yakalandıkları zaman şiddetle cezalandırıldıklarını, maamafih yine de hepsinin ayıklanamadığını anlatmaya başlamıştım. Devlet dairelerindeki işlerimizi takip eden adamımızın ilk gün önce başından gecenin nakledi-yordum:

«... Hayır, memur öndeki defterden başını kaldırıp bir türlü kendisine bakmıyordu. Öksürdü, boğazını temizledi, burunu boru gibi öttürerek kareli

mendiline sildi, ama hiçbir fayda etmedi.

— Bir dâva hakkında sizden malûmat rica ediyorum. Hem de 2 mart tarihli ilâmin bir suretini de çıkartmak istiyorum.

Memur, kalemini hokkaya bıraktı, aldığı mürekkebin çok olup olmadığına baktı, sonra yazısına devam etti. Bu sırada elinde bardaklarla dönen odacı, adamımızın yüzündeki ümitsizliği görmüş olacak ki yanına sokulup yavaşça sordu:

— Eyyy, nasıl, anlamak istediğinizi anladınız mı?

— Sordum ama benimle konuşmak istemiyor.

— Ona 15-20 kâğıt versenize...

Bu tavsiye üzerine adamımız memurun yanına döndü, öndeki açık defterin üstüne iki 10 liralık bıraktı. Memur defteri önüne çekti, sayfaları karıştırmaya başladı. Sonra sanki tesadüf neticesi imiş gibi gözlerini kaldırdı adamımıza baktı. Patlıcan burnu parıladı, kızardı, gülümseme ile buruştu:

— Ah, affedersiniz efendim, dalgınlıkla sizi beklettik galiba, bir şey mi arzu ediyorsunuz? diye sordu.

Böylece hâdiseyi anlatmaya devam ederken nasıl bir hissin tesiriyle bilemiyorum, başımı döndürerek arkama baktım. Orada, gerimizde, ayakta dikilmiş duran Alman fabrikatör benim anlatıklarımı dinlemiyor mu? Başından aşağı kaynar sular indirdi. Haydi bakalım, gel ayıkla pirincin taşını şimdi... Türkiye'de bütün vatandaşların doğruluktan kıl kadar ayrılmayan insanları olduklarına inanmış bu müteassıp ihtiyarın karşısında anlattığım pis rüşvet hikâyesini nasıl tevîl edecektim?

Gözleri gözlerimde idi. A, baktım gülümsüyor.

— Çehov'u siz de bu kadar seviyorsunuz ha? diye söze girişti. Şimdi anlattığınız, O'nun en beğendiğim hikâyelerinden biridir. Galiba (kalemde) adını taşıyor.

Çehov'u aşağı yukarı yalnız ismen bilirdim. Hele O'nun (Kalemde) diye bir hikâyesi bulunduğu asla haberdar değildim. Ama mendilim ile alnumdaki terleri silerken acele acele kendisini tasdik ettim.

Fakat iş bu kadarla bitmedi ki... Durun dahası var.

Benim kafam bazen çok iyi çalışır da bazen hiç işlemez. Bu hâdiseye sana ders olsa ya be adam... Hayır aradan 24 saat geçmeden her şeyi unuttum.

Ertesi sabah yine genç mühendis ile karşı karşıya idim. Yine ihtiyar Alman henüz odasından çıkmamıştı. Dışarda lâpa lâpa kar yağıyordu. O sabah evimden otele bir karış sakalla çok müşkül şartlar altında gelebilmişim. Vatandaşım mühendis sular akmadığı için yıkamamışımı, elektrikler kesildiği için traş olamadığımı, biraz geç kalacağımı bildirmek üzere kendisine telefon ettiğimi, fakat konuşamadığımı, üstelik sokakta da vasıta bulamadığımı anlatarak acı acı dert yandım:

— Düşünün, Avrupa camiasına dahil bir büyük ve medenî şehir ki suları akıyor, elektrikleri yanmıyor, telefonları işlemiyor, yolları çamur içinde, cadeler çukurlarla dolu... Nakil vasıtaları çalışmıyor...

Bu sözleri söyledim, söylemedim, bir gün evvelki komedi aynen tekrerrir etmez mi? İhtiyar Alman arkamda durmuş, beni dinliyordu. Peki ama Türkiye'yi mamur, işleri tıkrında bir memleket bilen adama şimdi ben ne diyecektim? Bir tesadüf neticesi çünkü vartayı atlatmışım ama bu sefer Anton Çehov değil, bir bölük evliya gelse bana yardım edemezlerdi. Zihninden bunlar geçerken ihtiyar, gözleri dalgın, yüzü teessülden buruşmuş, «Allah, o günleri bir daha göstermesin» mânâsına almanca bir cümle sarfettikten sonra konuşmasını türkçeye döktü:

— Ne zaman muharebe bitti, siz Berline bulundu, demek... Neden bize hiç söylemedi?

Gerilen sinirlerim gevşedi, ciğerlerimde tuttuğum nefesimi rahatlıkla salıverdim, ve böylece durdum, kaldım, tek kelime cevap vermedim. İkinci Dünya Harbi sonundaki yanıp yıkılmış Berlinden değil, bugünün İstanbulundan bahsetmekte olduğumu bu ecnebiye söyleyemezdik ki... Genç mühendisle birbirimize baktık, gözlerimiz dolu dolu idi.

Cevat Fehmi BAŞKUT

Zevk meselesi

«Böyledir kanunu kahpe dünyanın:»

«Dört mevsim içinde bir bahar olur.»

Kadın kendi ömründe da mı bahar ister,
İpek saçlarında kar, kalb nde buz istemez.
Göbek bağlasa bile elbiseyi dar ister,
Yaşı altmış olsa da yine otuz istemez;
Ama «Görünen köye h ç kılavuz istemez.»

* * *

Yaşayış şarabına sevdâ en hoş mezedir.
Macera romanları ruhuna yelpazedir.
İhtiyar olsa b le y ne gönlü tazedir.
Hâtıra sofrasında fındık yer, muz istemez,
Ama «Görünen köye h ç kılavuz istemez.»

* * *

Mihrabı cami le beraber yıkılsa da,
Kendisi lümon gibi ezilip sıkılsa da,
Bayat işvelerinden, nazından bıkılsa da,
Dekolte yaka ister, örtük omuz istemez,
Ama «Görünen köye hiç kılavuz istemez.»

* * *

Süs babında en taze kadımlarla yarışır,
Üstünde V zön kürkleri, içte naylon çamaşır.
Böyle işlere ancak Rüfa ler karışır.
Kızları kendisinden daha yavuz istemez;
Ama «Görünen köye hi ç kılavuz istemez.»

* * *

Başı bez olanlarda yaş isterse yüz olsun,
Dilerler ki: ciltleri her an pürüzsüz olsun.
Erkekler daha cesur, biraz da yüzüstü olsun.
Hayır meleklerine çizme, mahmuz istemez;
Ama «Görünen köye hiç kılavuz istemez.»

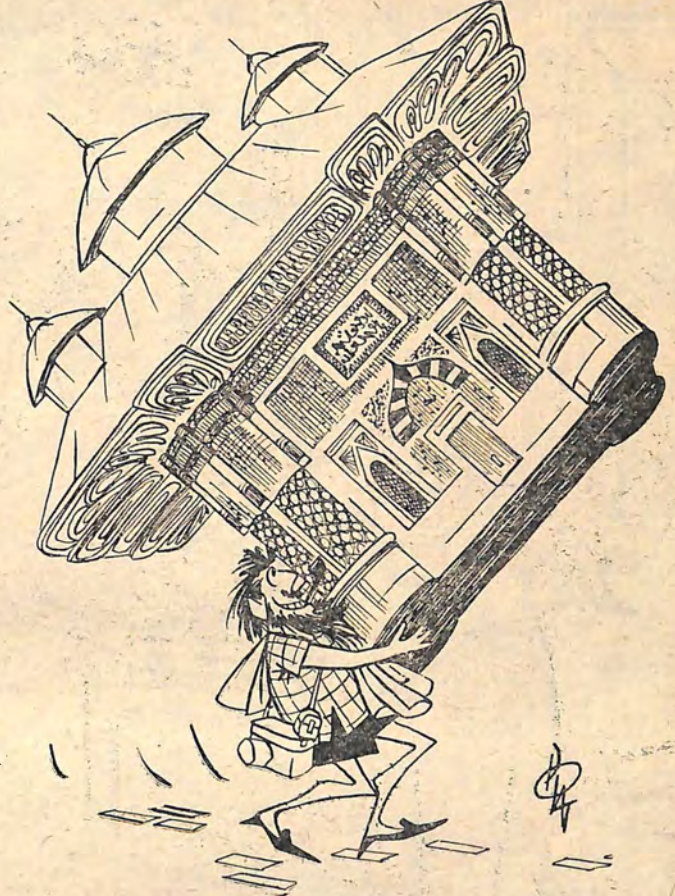
Salâhattin KUTLU

«Define arayanlar çoğaldı.» — Gazeteler —

— Ne yapayım, Totodan bir şey çıkıyor ki!..

Bazı turistler tarihi eserleri çalyorlar. — Gazeteler —

Yazısız

Bir şeyler der

Beni çok şaşırtmada sevgilimin her huyu:
Hem kaçır, hem «Bitmesin aramızda temas» der.
Ben peşinden koştukça yoksa sürer suyu;
«Yaklaş!» der üm t verir, sonra da «Hayır, pas!» der.

* * *

Bâzi gün «İyi kişi» bâzi gün «Çok fena»yım,
Bâzan, b r yabancıyım, bâzan bir âş nayım,
İster ki Kerem gibi sevdâsile yanayım,
Sonra birden değişir «Aşka tutulmaz yas» der.

* * *

Onu sık sık görürüm den zde, kırdâ, dağda,
Bütün hüner saklı kadınlık denen ağda,
Bu ağa k mler düşmüş k mbilir benden mâada?
Ortalık karardı mı: «Çek bakalım Abbas!» der...

* * *

Ciddidir kavak yeli başında eserken de,
Kavga eder yanına geç te gitsem, erken de!
İnatçıdır, sulara gömülüp g derken de
Elini kaldırarak: «Bıçak değil, makas!» der!

* * *

Hışmı da, sevgisi de her zaman yarım yarım,
Ne düşman olmak ister, ne sevgilim, ne karım!
Bir beylik tehd di var: «Çek elini yakarım!»
«Çok hızlı koşuyorsun dizginlerini kas!» der.

* * *

Her yanı alev alev, gözlerinde bir çekim,
Bâzi kere «Defol!» der, ara sıra «Bir tek'im!»
Hitler bile değildi bu kadar mütahakkim,
Mâzeret kabul etmez; «Fazla söylenme bas!» der.

* * *

Kendisi kendisine «El değmemiş elmas» der,
Öbür kadınlar için «Hepsi birer paspas» der!
«İçimde yaşamıyor hiç kötü ihtiras» der,
«Ben yalnız sana yaptım en fazla iltimas» der,
«İstersen yaşat beni, istersen öldür, as!» der...

Salâhattin KUTLU

Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

SEÇİLMİŞ HİKÂYE :

Yardımsaver müdür

DAİRE müdürü Hacı Akif beyin o gün barutluğu üstündeydi. Tam bu sırada başkâtip Ali Rıza efendi, elleri önünde bağlı, karşısında dikeldi. Hacı Akif bey, kaşlarını çatarak sordu:

— Yine ne var Ali Rıza efendi?

— Efendimiz, bugün pek önemli bir işim var da... Öğleden sonra iki saat izin lütfetmenizi istirham edecektim.

Hacı Akif bey, korkunç gözlerini başkâtipine dikti:

— Bu üç aydır sizin önemli işlerinizden bıktım efendim. Nedir bu rezalet? Artık ilâlah!.. İzin vermiyorum.

— Vallahi efendimiz, siz bilirsiniz. Allah ömrünüzü artırsın.

Müdür, yumuşamak niyetinde değildi, köpürmüştü:

— Allah seni de, beni de, topumuzu da yerin dibine soksun. Dünyada daire işinden daha önemli iş yoktur efendi. Meğer ki namus meselesi olmasın. Hadi bakalım, masanıza gidip çalışmanıza bakınız lütfen.

— Fakat efendimiz!..

— Fakat makatı yok, ya işinin başına, ya da uğurlar olsun..

Ali Rıza efendi, müdürün yanından çıktı; perişandı. Aylardır takibettiği sevgilisinden nihayet zor belâ bir randevu almıştı. Şimdi ise âmiri izin vermiyordu. Koridorda, müdürüne beddua ederek doluyor, «Allahım, ya bir namus meselesi çıkar; yahut ta şu dairede bir yangın çıkar da ben de kirisi kirayım!» diye dua ediyordu.

Öğle paydosu yaklaşıyordu. Ali Rıza efendi, son bir gayretle müdürün huzuruna bir daha girdi. Bu sefer mazereti hazır. Müdür, hiddetle:

— Yine mi sen?

Diye gürleyince, hemen cevabı dayadı:

— Muhterem efendimiz, demin sizden korktuğumdan arz edemedim. Bir müddettir refikam cariyeziden süpheleniyordum. Son zamanlarda bu şüphe çok kuvvetlendi. Bugün bir yerde, bir adamla randevusu olduğunu öğrendim de, onu elimle yakalayıp namusumu temizlemek istiyorum. Merak buyurmayın; silâhla değil, boşamak suretiyle bu işi halledeceğim.

Hacı Akif bey, bu durum karşısında yumuşamıştı:

— Yalnız evlâdım; dedi. Ancak kesin kaanaatin varsa boşal..

Başkâtipine eni konu acıdı:

— Demin sana verdiğim evrakı getir, işlerini bizzat ben göreceğim; yollu ilâve etti. Yeter ki sen git bu acı konuyu bir esasa bağla.

Ali Rıza efendi, bu namussever müdürün eteklerini öptü, dışarı fırladı, soluğu sevgilisinin yanında aldı.

Başkâtip, artık madeni bulmuştu. Eşini yabancı bir erkekle suçlusu yakalamak bahanesiyle, hafta sekiz gün dokuz, müdüründen izin koparmaya çıkıyor; aralarında hemen daima şu konuşma geçiyordu:

— Nasıl yakalayabildin mi Ali Rıza efendi?

— Bugün de olmadı efendim; fakat izniniz olursa inşallah gelecek Çarşamba mutlaka yakalayacağım.

— Ama bu iş çok uzadı be evlâdım!..

— Artık vicdanınıza kalmış bir mesele efendimiz.

— Hay Allah müstahakını versin. İzin versem, işler kalıyor; vermesem vebâli var. Haydi git ama artık bu sendur unutma haa!..

Aradan üç ay geçmiş, Ali Rıza efendi, hâlâ eşini suçlusu yakalayamamıştı. İzin istemeler uzayıp gidiyordu. Nihayet bir gün Hacı Akif Bey, başkâtipini yanına çağırır; babaca bir tavır takınarak, ona şu sözleri söyledi:

— Tahsisat bulunursa, Sıhhiye Müdürlüğü sivrisineklerle mücadele edeceğiz!..

— Ya bulunmazsa?..

— O zaman da biz mücadele edeceğiz!..

— Yüzüne karşı söylemek gibi olmasın ama, sen biraz safca bir adamsın evlâdım. Bu kadar zaman geçti. Bu işi senin başarmıyacağına, o kurnaz kadının kendini sana yakalatmıyacağına aklını kesti. İşe ben el attım. El altından tahkikat yaptırıldı. İşte tahkikatın sonucu: Senin eşin, Hilmi adında mıymıntı bir manifaturacı ile sevişiyormuş. Buluştukları yerin adresini de buldum. Al şu adresi; bugün bir saat sonra dediğim yere gidersen, eşini aşığı ile birlikte, elinle koymuş gibi yakalarsın. Haydi elimi öp te bana dua et..

— ?!..

Tazminat

Yargıç — Bana bakınız; siz karınızın saçlarını çekip koparmışsınız; ne dersiniz?

Sanık — Evet, doğrudur, sayın yargıç.

— Bu yüzden eşiniz sizden dâvacıdır; ne dersiniz?

— Tazmin etmeğe hazırım efendi.

— Tazmin etmek mi? Yolumuş saçları nasıl tazmin edeceksiniz bakalım?

— Bir takım takma saç almak suretiyle!.. Çünkü karının saçları takmadır efendim..

— Bir deli tumarhaneden kaçmış!..

— Hay deli hay!

SEÇİLMİŞ FIKRALAR :

Beş kişinin mutluluğu

İmam Raşid efendi, o akşam mahalle kahvesine pek neşeli gelmişti. Bu durum eş dostun dikkatini çekti. Bir komşu:

— Viasallah bugün sizi pek keyifli görüyorum imam efendi, dedi. Herhalde işler yolunda olmalı.

— Evet öyle komşu. Bugün bazı hayırlı işler yaptık, Allaha bin şükürler olsun.

— Ne gibi hocam?

— Beş kişinin saadetine vesile olduk ta..

— Ne suretle?

— İki yerde, iki çiftin nikâhlarını kıydım.

— İki çiftin nikâhını kıydıysa dört kişi mutlu olmuş olmalıdır; halbuki siz beş kişiden bahsettiniz. Beşinci kim oluyor?

Raşid efendi, kocaman göbeğini sarsa sarsa bir kakkaha attıktan sonra cevap verdi:

— Nikâhları babamızın hayrına kıymadık ya komşu; biz de epeyce bir para aldık.

Bir romandan parçalar :

— Sıkı yazarlardan Neşati Nail Bey, uzun yıllar çalıştıktan sonra, şaheser bir roman meydana getirmişti. Roman, baştan başa okunmaya layık olmakla beraber, yeriminin darlığından dolayı, biz bu büyük eserden ancak, yer yer, birkaç pasaj almış bulunuyoruz.

«... Babası cimri bir adamdı. Makinesi eskimesin diye, saatini yalnız bayramlarda işletirdi. Evindeki diwar aynasını daima bir örtü ile örterdi. Ta ki gelen giden aynaya sık sık bakıp onu eskitmesin.»

«... Genç kızın gözleri o kadar parlak ve ateşli idi ki, insanın bu gözlerden sigarasını yakacağı geliyordu.»

«... Genç adam, o gece sabaha kadar mektup yazdı. Bir eli yorulduğu vakit kalemi öbür eline alıyordu, durmaksızın yazıyordu.»

«... Çok kuvvetli bir hatipti. O kadar kuvvetli konuşuyordu ki, dinliyenlerden bir kişi bile bir müddet sonra ayakta duramıyordu.»

«... Büyük asma saat sadık bir baba yadigarıydı. Kendisinin hayatı boyunca, kalbinin âhengine uyarak, kâh hızlı, kâh yavaş, kâh düzenli, kâh düzensiz işleyip durmuştu. Efendisi son nefesini verir vermez saat te hemen öcek durdu. Hiçbir saatçi onu bir daha asla işletemedi.»

«... Türk yazı sanatının en güzel örnekleri olan Sütlüs ve Nesih yazılarıyla fransızca levhalar yazmakta erişilmez bir mehareti vardı.»

«... Postaların intizamsızlığı son zamanlarda pek artmıştı. Bu sebeple istenilen fotoğrafları telgrafla göndermek mecburiyetinde kalmıştı...»

Dostluk bu mu ?

Hafız Muhtar Bey, gece gündüz içmekle tanınmış bir kimsedir. Geçen gün bir dostuyla karşılaşmış. Dertli, hiddetli ve hastaydı. Hatırını soran arkadaşına şöyle yakındı:

— Sormayın, pek fenayım; dedi. Dün gece açıkta yatmışım, anlaşılan dehşetli üşümüşüm. Vücudum âdeta kayıyor.

— Pencereyi açık bırakıp mı uyumuşsunuz?

— Hayır efendim. Açıkta dediğim şey, yani sokakta... Beş arkadaş, geç vakit meyhaneden dönüyorduk. Bir köşe başında nasılyla ayağım kaydı, düştüm. Kalkmaya çabalarken, yorgunluktan orada sızip kalmışım; uyumuşum.

— Peki ama arkadaşlarınız sizi kaldırmamışlar mı?

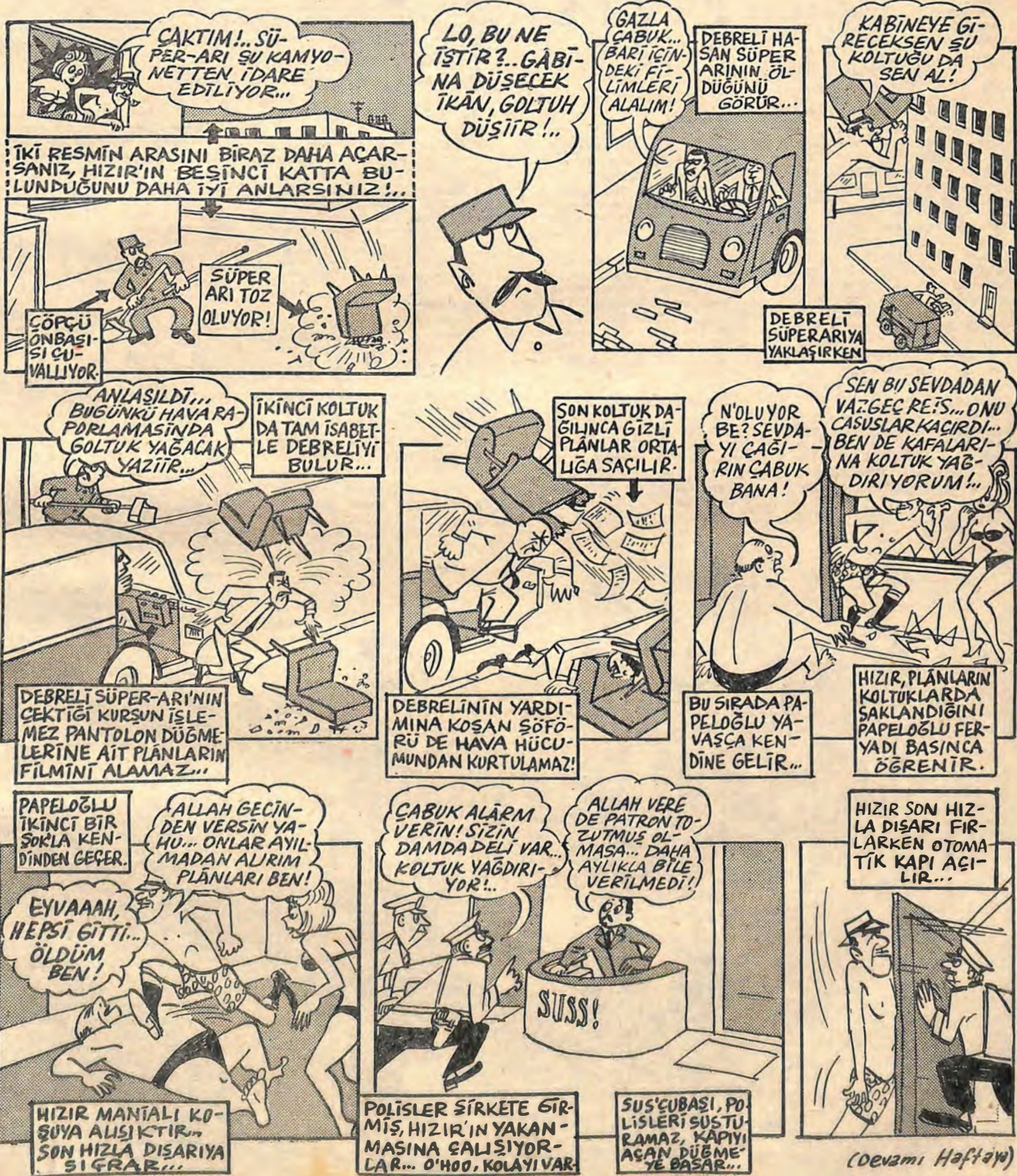
— Ne gezer efendim? Tereslerin hepsi zil zurna serhoştı..

Hızır Hafiye

Casuslara Karşı

BU SAYIDA
Damda deli var!

Gelecek sayıda :

Hızır polislerle karşı! — Uçtu uçtu ne uçtu? — Trafik canavarı! — Papeloğlu papellerin peşinde...

AŞK maddesinin özelliklerini inceliyen bilim dalına Fizik denir.

Peki ya, aşk maddesi nedir, değil mi? İşte bu çok kıyak bir soru doğrusu!.. Efendim, aşk maddesi çok güzel, çok tatlı bir şey!.. Kavrulmuş fıstık desem değil, vişne likörü damlatılmış meyve salatası desem değil.. Yeşil ve biçimli yaprakları arasında gözbebeklerinize gülümseyen baktır bir manolya desem, yine değil...

İsterseniz ilk önce aşk maddesinin neye benzediğini ve neye benzemediğini inceliyelim!

Nerede mi inceliyeceğiz?

Şey.. Vallahi de, billahi de benim pek bildiğim yer kalmadı!.. Lüks Şermin'in adresi vardı eski defterlerimin birinde, onu da nereye attığımı bilmiyorum.. Tanıdığım hiçbir Belediye Başkanı da yok halden anlıyacak!.. Geçen yıl arasında gittiğim turistik bir restoran vardı, onu da basmışlar, mühürlemişler kapısını.. Ayıp şey doğrusu... Turistik restoranda da mühürlenir mi Allahşkına!.. Ne güzel yiyip içiyorduk birinci katta... Ve sonra ne güzel ikinci katın merdivenlerini tırmanıp özel odalarda sofrayı muhabbet'in başına köküyorduk!

Kazıklanmış enayiler gibi gözümün içine bakışınızdan anlıyorum ki siz de garsoniyerinizin anahtarını vermiye pek niyetli değilsiniz. Alacağınız olsun, sizin de işiniz bir gün bana düşer elbet!..

Evet... Nerde kalmıştık?... Maddenin incelenmesinde değil mi?... Mâdem ki bu konuda inceleme yapmak için emniyetli bir yer bulamadınız; öyleyse biz de nazari olarak dersimize devam edelim.

AŞK dersleri

FİZİK

#

Madde:

Aşk fiziğinde bir yer işgal eden ve ağırlığı olan her şeye «Madde» denir. Kadın bir maddedir. Göğüs, dudak, kalça, omuzbaşı da birer maddedir. Çapkın bir bakış, arzulu bir göğüs geçirir, madde değildir. Çünkü ağırlığı yoktur.

Aşk maddesinin büyük parçaları içindeki küçük parçalara «Molekül», moleküllerin en ufak ayrıntılarına ise «Atomik Çekirdek» denilir. Usta fizikçiler, maddenin molekülleri üzerinde uğraşmaktansa doğrudan doğruya atomik çekirdek üzerinde çalışmayı tercih ederler.

Maddenin Özellikleri:

Her dişi maddenin ayrı özelliği vardır. Örneğin: Belirli yaşlarda göğüsler serttir. Gözbebekleri ıslı ıslı elektrik şerâresi çıkarır. Kollar ve dizkapakları ısıyı iyi iletir.

İşte bu gibi özelliklere «Maddenin Genel Özellikleri» denir. Bazı dişisel maddeler, pek sıvı; bazıları ise katıdır. Aşk maddesi sıvılaştıkça sulanır, sulandıkça bulanır. Bulanmamış sular, genel fizikte 100 derecede kaynadığı halde aşk fiziğinde kaynama ve kaynatma dalgası, daha aşağı derecelerde başlar. Bu gibi özelliklere de «Maddenin Özel Özellikleri» denir.

Hacim:

Hacim, maddenin genel bir özelliğidir. Her aşk cisminin belirli koşullarda belirli bir hacmi vardır. Hararet artınca cisminin hacmi büyür!.. büyütülür!.. büyütülür!.. Dişisel cisimlerde hacim büyümesi o kadar değişik olur ki, bâzan yataklara sığmayan, yataklar da ne demek efendim, salonlara, şehirlere sığmayan ve uzak ülkere kadar yayılan sonuçlar ortaya çıkar. Ör-

neğin: Elizabeth Taylor, Prenses Süreyya, Brigitte Bardot gibi...

Kütle:

Bir cisim fazla sıkıştırılırsa hacmi küçülür. Fakat cismin ihtiva ettiği madde, yani kütlesi değişmez. Kütlenin ağırlığı çevredeki aşk ortamının renkliliği ile doğru orantılıdır. Dans esnasında kütlenin ağırlığı kuş tüyü kadar hafif gelir insana. En hafif zamanı yatak odasına ilk defa girildiği gündür. Daha sonraki günlerde ağırlık gittikçe artar.. öylesine artar ki, bir gün artık tahammül edilmez bir yük olur! (Bu çeşit yükleriniz varsa Tanrı hafifletsin inşallah!)

Kuvvet:

Fizikte, duran bir cismi harekete geçiren, harekete geçmiş bir cismi durduran, hız ve hareket doğrultusunu değiştiren sebebe «Kuvvet» denir. Genellikle aşk fiziğinde kuvvet dengesinin ılımlı ve olumlu bir nitelik taşıması gerekir.

Kuvvetin şiddeti, doğrultusu, yönü ve tatbik noktası iyice hesaplanırsa manivellâli dalgaları sıkır sıkır yürütmek öyle kolay olur ki!..

Aynı noktaya etki yapan iki kuvvetin biri aktif, diğeri pasiftir. Aktif kuvvetlerle pasif kuvvetlerin fiziksel alandaki periyodik karşılaşmasını hiçbir kuvvet önleyemez!.. Hattâ «Doğumun kontrolünü» kanunlaştırmaya çalışan hükümet bile!..

Güç:

Sözlüklerde «Kuvvet» ile «Güç» çoğunlukla aynı anlamda kullanılır. Oysa aşkın fiziğinde kuvvet başka şeydir, güç başka şey!

Bir saniyede görülen işe güç denir. Anlaşıldı, değil mi efendim?.. Bir saniyede ne iş görülebilir ki diyebilirsiniz, biliyorum?.. Kusura bakmayın ama siz de pek acemi, pek beceriksiz öğrencilersiniz... Ayol bir saniyede neler yapılmaz ki!.. Bir saniyede bir hikâyenin ilk harfi yazılabilir. Bir saniyede kırılan bir göz, bâzan yedi beygir gücünde işler görüldüğünü söyleyebilir!

Beygir gücünün ağır gücüne intikal edebilmesi için saniye miktarını önce 60 la, elde edilen rakkamı da daha sonra yine 60 la çarparak fiziko-matematik sonuçlar elde edilir.

Basınç:

«Aşkometre» nin ne olduğunu biliyor musunuz? Tabii bilmezsiniz!.. Termometreler, monometreler, kilometreler, taksimetreler ve daha birçok metrelerden sıra mı bulabildiniz aşkometre'yi öğrenmiye!

Lütfen mangala kömür koyunuz ve beni dikkatle dinleyiniz: Deneye başladığınız sırada elinizde bulunan dişisel maddenin her molekülüne etki yapan ruhsal heyecanlara «Basınç» denir. Bu basınç derecesini belli eden gözbebeklerindeki şimşekleşmeye de «Aşkometre» denir. (Mangaldaki kömürleri tutuşturunuz!)

Saniyede bir beygir gücü ile ölçülen basınçlar, ortalama olarak 1800 saniyede (yani yarım saatte) maddenin bütün moleküllerinde bir gevşeme yaratır. Atom çekirdeği atomik bir infilâk için hazırlanır. Beygir gücünden ağır gücüne geçmiş kuvvetlerin bileşkesi, aşkometrenin ibresini sürekli olarak yükseltir. Ve bu basınç, yavaş yavaş, derece derece düşer. (Lütfen mangaldaki közleri üfleyiniz!..)

— Gel, gel... Ablam daha banyoya girmemiş!

Sanat Bahçesinde Kök Söken Bir Sanatçı

Sanatkâr ve eseri

Hani çilesi fazla olan bir işi anlatırken deriz ya, «Kök söktüm vallahi...» diye... Bayan F. Kadriinnisa da öyle: Gerçekten kök sökerek çekiyor sanatın çilesini... Istanca ormanından, Gülhane Parkından, bilmem hangi dağın yamacından söküp, söktürüyor koca koca kökleri, kütükleri... Sonra taşıyıp, evindeki atelyesinde evire çevire, yontuklaya çentikleye, biçimine biçimler katıyor.

Bunları Şehir Galerisinde açtığı ikinci sergisinde biz de gördük...

Nasıl şeyler mi dediniz bunlar?.. Galerinin dörtte birine sığdırılmış birkaç kütük, üç beş odun parçası! Ama nasıl kütük, ama nasıl odun parçası? İnsanın şapkasını çıkarıp, saygıyla selâmlayası geliyor!

Bayan sanatçı kütükleri oymuş oymuş, her birine ayrı bir isim koymuş...

KOÇ demiş birisine: Neredeyse alnınıza tos vuracak bütün çalımıyle...

UÇAN AT: Bakıyorsunuz, yelesi tel tel rüzgâra sarılmış, bulutların içinden taşan, canlı bir at kafası!

Ya OĞUZNAMEİNİN AĞACI? Eğer efsaneyi hatırlıyorsanız, böyle bir dekoratif barın tablasında, buram buram çam kokulu bir çanakdan kana kana içilecek kırmızı arayacaktır elleriniz...

Döne dolaşa CEYLAN BAHÇESİ'ne mi geldiniz? Bu birbuçuk metre kareyi geçmeyen tahta alanda, masalların sonsuz dünyasına karışıp gittiniz demektir...

Tabiatın toprağa gömdüğü ihtiyaç ağaçları, sanatın büyüyle diriltten Kadriinnisa Aydemir'in atelyesine, keşke mümkün olsa da: «Aman şunları da yont... Aman şunları da dirilt!» diye, politikanın yaşayan ölülerini çeki çeki gönderebilsek!

F. Kadriinnisa Aydemir

Lâboratuar Çalışmaları :

1 — «İlk görüşte kanım kaynadı» dediğiniz sevimli bir fizik maddesinin kalbiniz üzerindeki basıncını ölçünüz. Aşkometre-nin gösterdiği bu basınç miktarına göre kanınızın kaç derecelik bir hararete kaynadığını bulunuz!

2 — Cisimlerin sıcakta büyüdüğünü, soğukta küçüldüğünü, kışın gerilip yazın gevşiyen telgraf tellerinden anlamak mümkündür. Aynı olayın aşk fizikliğinde de mevcut olduğunu çeşitli deneylerle öğrendikten sonra durumu defterinize yazınız. (Defterinizi iyi bir yere saklamayı sakın ha ihmal etmeyiniz; okuyan olursa bütün foyalarınız ve boyalarınız meydana çıkar!)

3 — Aygır gücü, beygir gücü ve kısrak gücü arasındaki fiziksel bağlantıyı bulunuz!

4 — Dişisel bir madde saniyede 30 kilovat nisbetinde elektrik taşıyorsa, 100 mumluk bir çift ampulün işbu elektrik akımına tahammül süresi ne kadardır?

5 — Aynı ayrı yönlerden aynı noktaya etki yapan fiziksel kuvvetlerin bileşkesi sonunda «Ana Sigorta» yanar mı, yanmaz mı? Dikkatle inceleyiniz ve elde ettiğiniz sonucu hiç kimseye duyurmadan kaynananızın kulağına fısıldayınız. (Kaynananız yoksa lütfen mangaldaki kömürtü üfleme devam ediniz!)

Şemsi BELLİ

Çok dalgın

Genç ve güzel sekreter, arkadaşına dert yanıyordu:

— Patronun haline çok üzülüyorum, bugünlerde öyle dalgın, öyle dalgın ki...

— Neden acaba?

— Bilmiyorum geçen gün odasına girdi, yazı makinesini kucağına aldı ve mırıldanarak şeridi çözmeğe başladı...

— Bonservisinizi göreyim...

— Yookk, burada olmaz!

yeni zenqin

BAZAN insan, bir tanıdığına rastlamak istediği halde, aylarca göremez onu. Bir de vardır ki, hiç tanımadığınız biri gittiğiniz her yerde karşınıza çıkar.

Ben size, iki günde dört defa karşılaştığım, tanımadığım bir adamdan bahsedeceğim.

Onunla ilk karşılaşmam, bir yakınıma hediye almak için girdiğim kuyumcu dükkânında olmuştum. Kuyumcuyla hediye üzerinde konuşurken, dükkândan içeri — adını bugün dahi bilmediğim — orta boylu, kırmızı yüzlü, şişman bir adam girmişti. Belki aslında o kadar şişman değildi ama, kunduz kürkü palto-su içinde yusuvarlak görünüyordu. İçeri girer girmez, bize hiç bakmadan dükkânın içindeki sağlı sollu vitrinleri tetkik etmeğe başlamıştı. Kuyumcu önüme birkaç hediyelik dizdikten sonra, müsaade isteyip kürküllü adamın yanına yaklaştı, ya-vaşa:

— «Buyurun, bir arzunuz mu var beyfendi?» diye sordu.

Adam kürkünün düğmelerini açıp, eliyle vitrindeki mücevherleri gösterdi:

— Evet bunlardan istiyorum... Tabii en pahalılarından!
— Beğendiğiniz var mı efendim?
— Şu beyaz taşlar nedir?..
— Pırlanta, efendim.
— Ha, tamam pırlanta!.. Onların kırmızılarından.. yahut sarılarından var mı?

— Sarı, topas var efendim.
— Daha mı pahalıdır?..
— Topas ucuzdur efendim.

— Öyleyse istemem... Demek en pahalısı pırlanta?.. Taneyle mi satılır bunlar?

— Hayır efendim, tartı ile..
— Güzeel... Yarım kilo kadar sarıverin bir kâğıda!

— Hayır anlatamadım... Pırlanta, kıratla satılır demek istedim.
— Kırat kırat, anlamam ben öyle şeylerden... Taneyle olmuyor mu?

— Size, yuvasına geçirilmiş harırlardan göstereyim.
— Göster, göster..
— Bir kolye göstereyim mi?..
— Pahalıysa göster.

— Bu nasıl efendim?..
— Pahalı mı?
— Yüzsekse bin.

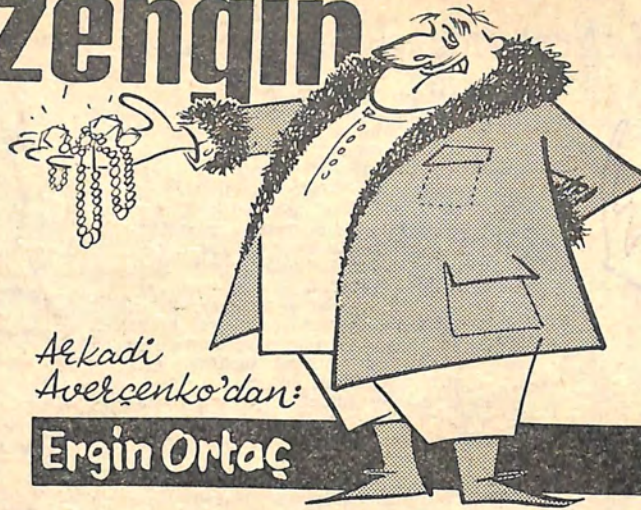
— İyi... İyi ama, bunun bütün taşları beyaz... Ben arasında biraz yeşil filân da olsun istiyordum.

— Buyurun, zümrütlüsü de var.
— Aaa bak, bu güzel işte! Ama bunu nasıl takayım ben?

— Af buyurunuz ama, erkekler kolye takmaz... Hanımınız için fevkalâde bir hediye...

— Şişman adam gözüntü kırıp yarı şaka yarı ciddi:
— Amma da lâf!.. Peki, ya evli değilsem!

Kuyumcu başını büküp:
— «Hmmm...» diye önüne baktı.
«Demek kendiniz için istiyorsunuz.»

— Tabii kendim için... Başka ki-min için olacak?
— Öyleyse bir yüzük vereyim size.

— Kaç para bir yüzük?..
— Yüzüğüne göre..
— Şurdaki kaç para?.. Şu mavi.

— İkibin beş yüz.
— Ööö!.. Adı şey. Ben en aşağı yüz, yüzelli binlik isterim.

— O zaman pırlanta bir yüzük vereyim size... Bakın şu ne kadar berrak...
— Kaç?

— Ondokuz bin beş yüz.
— Daha pahalısı yok mu?
— Yok ama, birkaç tane alabilirsiniz isterseniz.

— Bak bu doğru işte... Sarın bana ondan on tane. Nasıl şık mı bari?

— Ne diyorsunuz mösyö!.. Şık da lâf mı!

— Pek yüzükten anlamam da... Ama kâğıt ışından kimse benim kadar anlıyamaz!

— Borsadan mı mösyö?..
— Ne borsası bel.. Gazete, ambalaj, kesekâğıdı ne cins olursa... Alın şu yüzüklerin parasını... Çırakla yollarsınız. Şimdi bunları taşıyamam doğrusu. Yahut dur bakın... Oldu olacak takıvereğim şurda. Amma da parlıyor ha!.. Sakın gevşeyip düşmesin?

— Rica ederim mösyö!..
— Taşı düştü mü hiçbir işe yaramaz... Yüzüğün ortası delik kalır. Tıpkı camı kırılmış pencere gibi... Uzatmıyalım hadi eyvallah.

Aynı günün akşamı bu defa bir mobilyacıda karşılaştım onunla.

— Bakın, diyordu, iyi dinleyin... Bana gelip de, «en iyi kâğıdınız hangisidir?» diye sorsanız, işte diye çıkarıp gösteririm en iyi kâğıdımı. Gelgelelim siz öyle yapıyorsunuz...

— Şu takım için maun, bunun için ise XVI Lui'dir diyorsunuz. Tutup da hangisinin daha iyi olduğunu söylemiyorsunuz bir türlü.

— Efendim zevk meselesil
— Hangisi daha pahalı?

— Maun daha pahalı... Otuzyedi bin iki yüz.
— Hah şöyle, şimdi oldu işte... Peki, onu aldım. Başka ne takımları var?

— Salon, yemek odası, yatak odası, oturma odası..
— Daha başka?..
— Çalışma odası...

— Altı oldu... Benim ise on odam var, geriye kalanları neyle döşeyeceğim?

— Evde kaç kişisiniz beyfendi?
— Bir tek ben!..
— Hmmm... Bir de kütüphane-ziz olur.

— Etti yedi... Sonrası?..
— Odanın birini Rus stili eşya ile döşesiniz... Diğerini ise ikinci bir salon yaparsınız.

— Peki dokuz etti, ya onuncusu?..
— Mobilyacı eli şakağında dükkânındaki takımlara bakıp bir müddet düşündükten sonra:

— «On odayı birden ne yapacaksınız?» dedi. «Bir tanesini de tanıdıklarınızdan birine verirsiniz.. size arkadaşlık eder.»

— Fena fikir değil!.. Ama yine en iyisi onu da stil eşya ile döşeyelim.

— Ne stili olsun mösyö?..
— Pahalı, iyi bir stil olsun!.. Ben yorulmuş, onu da siz seçin artık. Oooh... bu da bitti! Hadi, gelsin bakalım hesap!

Ertesi gün bir resim sergisinde karşılaştım ikimiz de bakışmıştık. Herhalde yüzüm ona yabancı gelmişti bu sefer.

Bir ara durmuş, bir tabloya bakıyordum. Arkamdan gelip omuzum üstünden:

— Nasıl güzel mi bu?.. diye sordu birden.

— Tablo mu?.. Fena değil... Yalnız biraz karanlık.

— Evet içi kapanıyor insanın. Güzel diye az daha alıyordum... Ö-nünde epeyce durdunuz da! Şimdi-lik üç resim aldım bile.

— Hangilerini aldınız?
— Bakın şunları... Önünde toplanmış bakıyorlar ya, işte onları!

Baktım ki herkes en çok bu üç resmin önünde duruyor, ben de en güzel bunlardır diye alıverdim hemen.

Ciddi bir tavır takınıp sordum:
— Bir tabloyu almak için önünde kaç kişinin toplanması lazım sizce?

O da hiç istifini bozmadan:
— «Ondan aşağı olmamalı...» diye cevap verdi. «Beş altı kişiye güvenim yok pek!»

— İyi bir buluş!..
— Eee, insan kafasını çalıştır-sa!.. Hele geçenlerde bir otomobil alışı var... Yalnız şunu söyleyeyim önceden, otomobilden pek anlamam. Ha, ne diyordum? Bir gün otomobil ticarethanesinin önünden geçerken, camekânda rengârenk otomobiller gözüme çarptı. Hevesle-nip girdim içeri. İçerde bir müşteri daha vardı benden başka. Adam bir sürü arabaya bakıp, içini dışını iyice kontrol etti. Sonunda kırmızı bir otomobilde karar kıldı. Sıra pazarlığa gelmişti... Bir saat de o sürdü. Ben bir kenara çekilmiş tetikte bekliyordum. Adam tam parayı öderken yanına yaklaştım. «Ahbap» dedim, «beşyüz fazlasına devret şu otomobili bana!» Önce şaşırdı ama, sonunda teklifimi kabul etti. Anlaşılmış adammış, hoşuma gitti doğrusu.

— Belli ki çok zenginisiniz!..
— Bundan bahsetmiyelim... Gelin, arabamla biraz dolaştırayım sizi.

Yürtüyecek misiniz?.. Hadi beraber yürütelim öyle ise.

Kürk paltosunun yakasını kaldırıp koluma girdi, yüzüme bakarak:

— «Ata binmesini sever misiniz?» diye sordu.

— Severim ya...
— Bir at almak istiyorum da... Yalnız ne var ki, at'tan pek anlamam... Bakın, isterseniz önce siz bir at alın, sonra kârıyla bana satın... Siz kazanır, ben de atıma kavuşurum.

— Böyle işler çeviremem ben.
— Aaa çok yazık!.. Kime baktınız öyle?

— Genç bir kadın geçti de...
— Güzel miydi?..
— Çok!..
— Metres olarak alayım mı onu, ne dersiniz?..
— Neden ille onu almak istiyorsunuz?

— Ben pek anlamam da... Siz güzel dediniz, alıvereğim n'olur?

— Fakat affedersiniz ama... Ya kadın namuslu ise?..
— Rica ederim. Ne teklif etsem acaba?

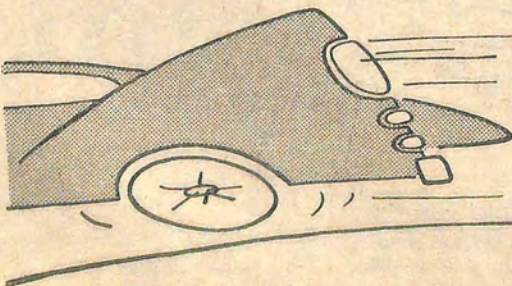
— Hay Allah!..
— Ayda üç bin yeter mi ha?.. Dur şuna yetişeyim, hadi bana müsaade..

Kürkü topuklarına vura vura kadının arkasından koştu, yanına yaklaşıp konuşmağa başladı. Kadının yüzünü hiddet, kızgınlık, şaşkınlık, itimatlılık, tereddüt derken, penbemi bir sevinç kaplamıştı sonunda.

Bakalım bu ayak üstü alışveriş kâğıtının hayatındaki boşluğu doldurabilecek miydi?!

Çeviren: Ergin ORTAÇ

«Malî polis film artistlerinin peşinde...»

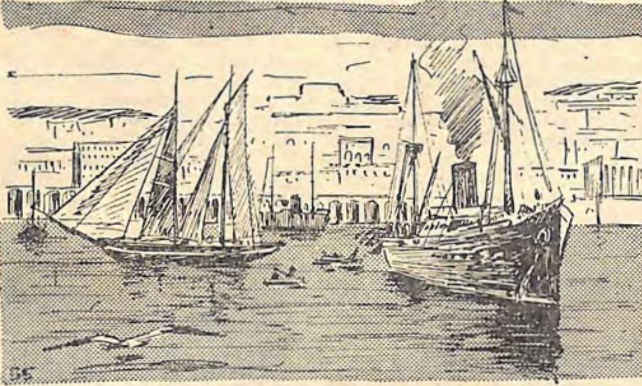
Yazısız

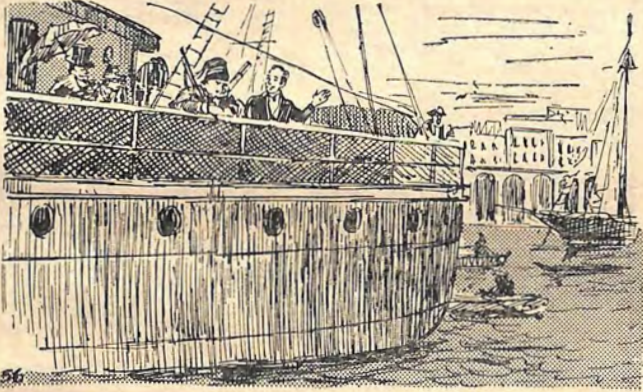
TARASKONLU TARTAREN

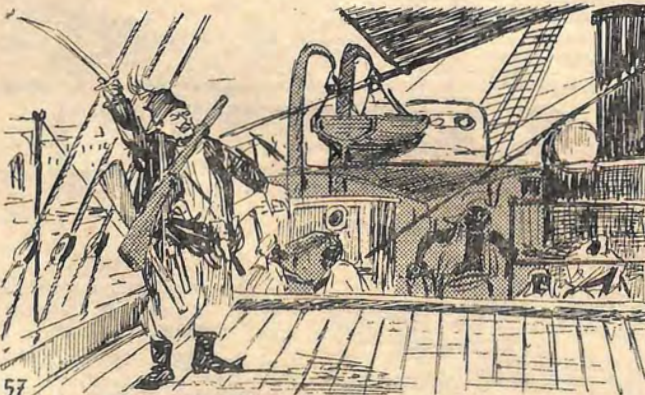
Alphonse Daudet'den // **BULEN SEREN**
Resimleyen:

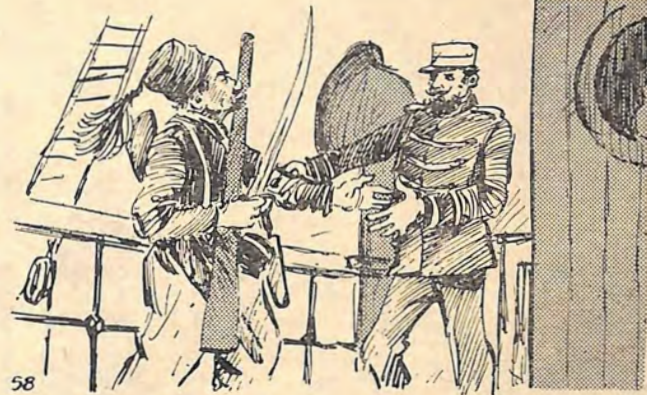
55 Oysa, vapurun battığı falan yoktu. Yanaşıyordu ve kaptanın mü-nasip emirleriyle demir atmaktaydı... Suları siyah, derin, fakat bir çöl gibi sakin ve huzur, güzel bir liman. Karşıda; bir tepeciğin üstünde birbiri arkasına sıkışan denize doğru inen donuk beyaz mini mini evleriyle bembeyaz Cezayir. «Meudon» tepesi üzerinde bir çamaşırçı sergisi! Bunun üstünde geniş, mavi, ohhh, gayet mavi bir gök-yüzü! Korkusu biraz sükunet bulan şanlı Tartaren, yanında ayakta durarak şehri mahalle mahalle kendisine anlatan Karadağ prensini ih-tiramla dinleyerek kırlara bakıyordu.

56 Vapurdaki yolculuk esnasında tanıştığı bu prens çok iyi terbiye görmüştü.. Hem de Cezayir'i tamamiyle biliyor ve çok iyi arapça konuşuyordu. Bunun için Tartaren ondan bilgi almanın faydalı oldu-ğuna inanıyordu. Birdenbire Taraskonlu prensle birlikte kenarına yas-lanmış oldukları korkuluğun aralıklarından bir sıra siyah siyah pençe-ler gördü. O sırada karşısına kıvrıkcık saçlı bir zenci başı çıktı. Ağzı açık kalan Taraskonlu daha konuşmaya fırsat bulamadan güverteyi her taraftan siyah, sarı, yarı çıplak, çirkin, korkunç yüzlerce korsan istilâ etti.

57 Bu korsanları Tartaren tanıyordu... Bunlar «Onlar»dı! Taraskon sokaklarında geceleyin pek çok aramış olduğu mahut onlar! Ni-hayet onlar gelmeye karar vermişlerdi. Önce hayrete kapılıp şaşala-ması onu bulunduğu yerde mihlamlı gibi durdurdu. Fakat korsanların eşyanın üzerine atılarak örtüsünü çıkarmaya, vahasıl gemiyi yağma etmeye başladıklarını gördüğü zaman, kahramanımız uykusundan uyandı ve av bıçağını kınından sıyrarak yolculara: «Silâh başına! Si-lâh başına!» diye bağırdı. Arkasından da müthiş bir cesaret ve bu ce-saretin doğurduğu kahramanlık hırsıyla korsanlara ilk hücumu geçen kendisi oldu.

58 Palavra ambarından çıkan kaptan Barbassou, telâşla: «Ne olu-yor Mösyö, ne oldunuz?» diye sordu. «Ah, siz misiniz kaptan? Çabuk adamlarınızı...» «Allah Allah, neden?» «Canım, görmüyor mu-sunuz?» «Neyi?» «İşte... Karşınızda... Korsanları...» Kaptan Barbassou ona şaşkın şaşkın bakıyordu. Bu sırada iri yarı bir zenci arkasında kahramanımızın eczahanesiyle önlerinden koşarak geçiyordu. Taras-konlu: «Dur, sefil!...» diye bağırdı. Ve elindeki saldırmacıyla atıldı. Barbassou onu derhal yakaladı ve kuşağından tutarak: «Dur be Alla-hın belâsı, bunlar korsan değil, hamallar bunlar!» diye haykırdı.

59 «Hamal mı?» diye gürlledi Tartaren. «Yâ, evet hamal! Eşyayı ka-raya çıkarmaya geliyorlar. Bıçağınıza lümnâ koyun, biletinizi bana verin de iyi bir adam olan şu zencinin arkasından gidin! Sizi ka-raya çıkartır ve isterseniz otele de götürür!» Tartaren, biraz mahcup biletini verdi ve zencinin arkasından yürüyerek, vapurun iskelesinden büyük bir sandala bindi. Bütün eşyası, denklere, silâh sandıkları, konser-veleri zaten sandalda idi. Bir zenci sandıkların üstüne maymun gl-bi tırmanarak sandalın en tepesine kuruldu. Başka bir zenci de kü-reğe geçti. Her ikisi de gülererek Tartaren'in acayip kıyafetine baki-yorlardı.

60 Arkada ayakta duran koca Taraskonlu hemşerilerini korkutan müthiş suratı ile bir bıçağın sapını kurcalıyordu. Çünkü, kaptan-ın uyarılarına rağmen Taraskon'un uslu ve saygılı hamallarına pek az benzeyen bu abanoz ciltli hamalların düşünce ve emellerine yarı yarıya inanabiliyordu. Beş dakikalık bir yolculuktan sonra sandal ka-raya yanaşmıştı ve Tartaren, üç yüz yıl önce «Michel Cervantes» adın-da bir İspanyol mahkûmunun, Cezayir zindanlarının kırbaçları altın-da «Don Qichotte» adındaki emsalsiz romanı yazmış olduğu, o küçük Berberiye rıhtımına ayak basıyordu.

Milletler Gülüyor

— Bakınız, pantolonunuz ne kadar güzel düştü!

Reçete

Mösyö Dupont hastalandığında uzun bir süre tedavisiyle meşgul olan doktorla sıkı, fıkı olmuştu. Doktoru o gece yemeğe davet etti ama;

— Serbest olup olmadığımı bilmiyorum dedi öteki, eğer vakit müsait olursa, size bir pusula yazar gönderirim!...

Ertesi gün pusula geldi; ama okumak imkânsızdı! Mösyö Dupont'un aklına şahane bir fikir geldi; bundan dolayı kendi kendini tebrik ettikten sonra, doğru eczacıya gitti, ancak o doktorun yazısını okuyabilirdi...

Eczacı, şöyle bir kâğıda baktı, sonra Mösyö Dupont'a bir şişe uzattı:

— Üçyüz frank!...

Yastık

İki serseri, parkın bir köşesindeki kanapeye oturmuşlar, çene çalıyorlardı;

— Milyoner olsaydın, dedi biri, ne yapardın?

— Bütün park iskemlelerine yastık koydurturdum!

Tembih

İskoçya'da ufak bir otelin odalarında şöyle bir yazı göze çarpıyordu:

«Elektrik âletlerini, ıslak elle ancak otel borcunuzu ödedikten sonra tutmanız rica olunur. Teşekkürler.»

— Ablamın kollarındaki bilezikler yok mu, onları hep eski nişan yüzüklerinden yaptırdı!

Mart

Genç bir adam arkadaşına dert yanıyordu.
— Canım sıkılıyor, bana bir akıl verir misin?... Biliyorsun, birkaç ay evvel, Jacqueline'le nişanlandım. Düğün tarihini 19 Mart olarak tesbit ettiler. Ama üç gün evvel, bana daha evvel evlendiğini ve beş çocuğu olduğunu itiraf etti. Ve beni onların yanına götürür götürmez bir ağaca bağlayıp önümde ateş dansı yaptılar. Bu arada, kaşlarım, kirpiklerim, ve elbiselerimin bir kısmı yandı. En küçükleri şapkaının içine bir domuz yavrusu saklamış, eve gelip pardösümü çıkarınca yere üç tane kertenkele düştü.

Arkadaşı, bir müddet yüzüne hayretle baktıktan sonra sordu:
— Sana ne gibi bir yardımda bulunabilirim?
— Şey! Mart ayında evlenmek hayırlı mıdır, değil midir onu bana söylemeni istiyorum!...

— Bütün gece durmadan bunlar sahici mi diye sordu...

Kürdan

Mösyö ve Madam Tawish tam yemeğe oturacakları sırada, yoldan kuzenlerinin geldiğini görürler. Madam Tawish;

— Herhalde, yemek yememışlerdir! der,

Mösyö Tawish telâşa:

— Öyleyse çabuk! der, bir kürdan al ve kapının önüne çık sevgilim!...

Beraet

Avukat müşterilerinden birine:
— Eğer karınız yarın, jürinin önünde ağlarsa, dedi, beraet edeceğinize yüzde yüz eminim!

— Eğer ağlamasını istiyorsanız dedi, suçlu, ona beraet edeceğimi söyleyin!...

Sorgu

Azgın gangster nihayet yakalanmıştı. Ama elde kâfi derecede delil yoktu. Müfettiş adamlarından iki tanesine, «Onu konuşurmaya bakın!» diye tembih etti.

Adamlar yanlarına 1000 mumluk, bir projektör alarak gittiler. 12 saat sonra, müfettişe haber getiren adamlar yorgunluktan geberiyorlardı.

Müfettiş:
— Konuştu mu? dedi.
— Yalnız, yirmi sene fener bekçiliği yaptığım söyledim.

— Duvarları badana ettiriyorum... Yemeğini merdiven başında yiyiver!...

— Haydi içeri... Söz veriyorum, bu ay daha az para harcıyacağım!

Churchill

Sir Winston Churchill «İşçi Partisi» için şöyle diyordu.

— İşçi Partisinin kurucusu Christophe Colombe'dur. Nereye gittiğini bilmeden yola koyuldu, neresi olduğu bilmediği bir yere geldi, ve sonunda bu seyahati ödeyen başkaları oldu!...

Kurum

Alfred yolda karşılaştığı arkadaşına:

— Merhaba dostum! elini sıkıyorum, zira kurumdun simsiyah oldu. Kayınvaldem evine gidiyordu, geçirmeğe gara gittim! lokomotif okşamaktan kendimi alamadım!...

Deli misin?

Genç bir teğmen Harp Komitesine girmek istiyordu, kumandanı sordu:

— Ne sıfatla?
— Subay olarak, mümkünse... Kumandan duyduğuna oldukça şaşırmıştı:
— Öğlüm, dedi, deli misin?
— Öyle mi olmak lâzım, bilmiyordum!...

Canlı resim

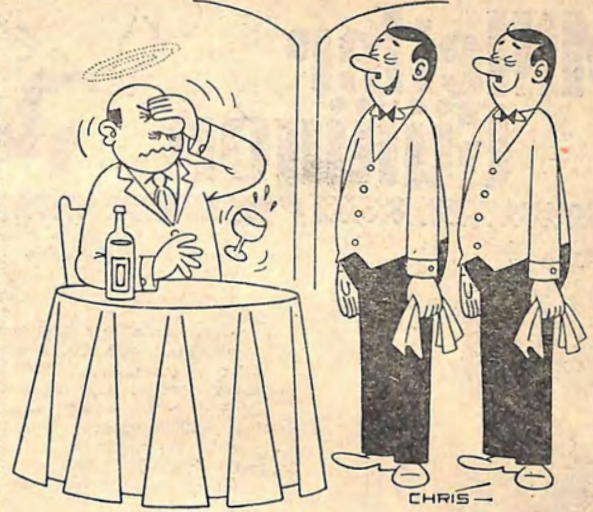
İki sarhoş arasında:
— Benim bir resmim var, bakınca konuşuyor zannedersin...
— Bu da bir şey mi sanki, benimki iki günde bir benimle beraber traş oluyor!...

Dünya

KARİKATÜRLERİ

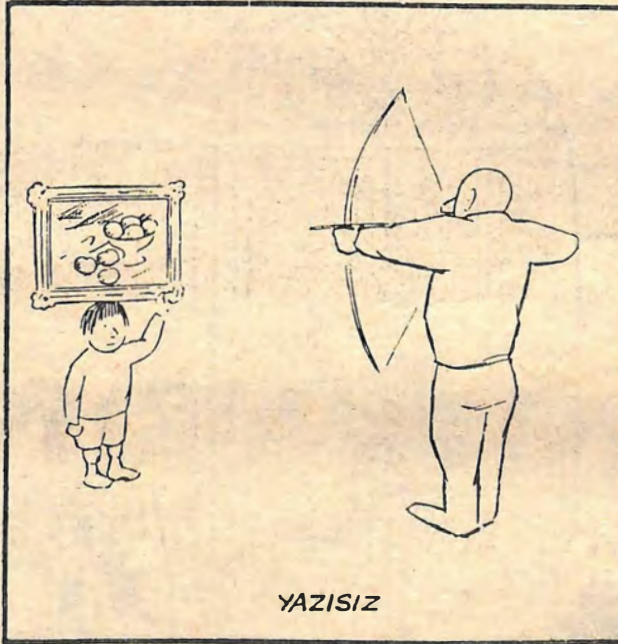
YAZISIZ

-YOK BEYİM İÇKİDEN DEĞİL...
BİZ İKİZ KARDEŞİZDİR!

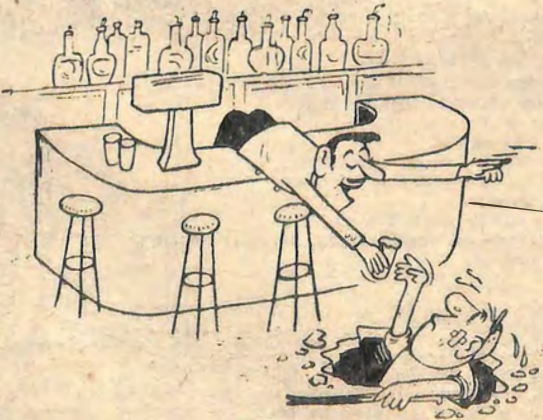
-BUYURUNUZ... ÖR-
DEK... KAZ... BİL-
DIRCIN... NE EM-
REDERSİNİZ?..

YAZISIZ

YAZISIZ

-BURASI BİRAHANE... BANKA
YANDAKİ BİNADA!..

-AYOL NE BEKLİYORSUN, YESENE!
-DUR BİRAZ İŞTAHIM AÇILSIN ÖNCE...

1965 yılı ilk çekilişinde

2

MİLYON

LİRALIK İKRAMİYELER

25 APARTMAN
Dairesi

1 MİLYON liralık
çeşitli para ikramiyeleri

Birikmiş paralarını **6 MART** tarihine kadar bankamıza yatıranlar bu çekilişe katılırlar

YAPI VE KREDİ BANKASI

(Reklamcılık: 761—46)

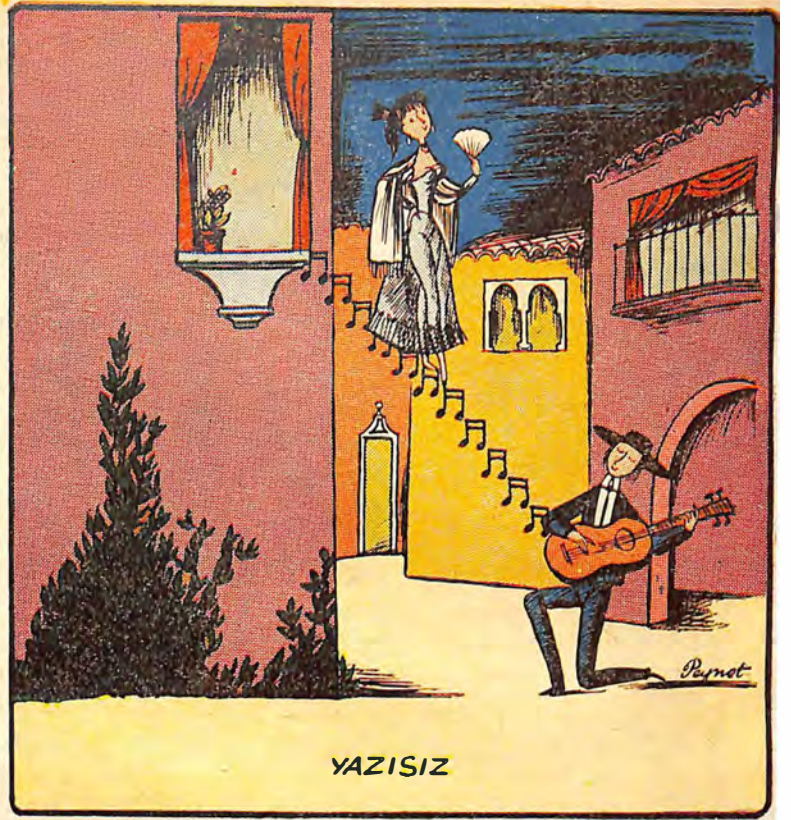
Akhaha

-KİMSE BİZİM KADAR MESUT OLAMAZ!
-BAK, BİR DE ŞUNLAR...

-ALLAH ALLAH, KATALOGDA BU KADAR
CANLI BİR TABLODAN BAHSEDİLMÉ-
MESİ ŞAŞILACAK ŞEY!

YAZISIZ

-HMMM ... YENİ EVLİLER!